

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insera ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knaflova ulica št. 5, pritrilje. — Telefon št. 304. Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Demagogi na delu

V ponedeljek in torek se vrši v Mariboru nekaj »delavski dan«. Priredila ga SLS. Na teh dvodnevni zborovanjih bodo govorili »krščanskemu delovnemu ljudstvu« skoraj vsi voditelji SLS. Med temi dr. Korošec o delavski stanovski kulturi, neizbežni poslanec Zebot seve o agitacijskem vprašanju vinčarjev in agrarne reforme, dr. Jeraj pa o delavski prosveti. Kakor vedno vabeči naslovi predavanj, velika gesla »krščanskega delovnega ljudstva«, baharije z »večnimi« načeli »krščanskega socializma«!

Zakaj opozarjamo na ta dan in na njegova zborovanja v Mariboru? Ker hočemo pokazati, da danes ni na mestu demagogiziranja z omenjenimi strankarsko koristnimi gesli in da je treba v naše socialno delovanje vnesti duh odkritosti in resničnega dela za blago našega naroda.

Slovenski javnosti je jasno, v kakem razmerju je dejansko delovanje, omejena, napačna in pogrešna politika SLS z načeli krščanstva in katoliške cerkve. Le prenapetost in hvalisavi svojeglavost, ki meša temeljne pojme političnega življenja, lahko imenuje delovanje poslancev SLS v jugoslovenski državi, njihove govore, zmote, nastope v Narodni skupščini, brezmejno demagogijo časopisja SLS — delo, ki da je v skladu z načeli »krščanstva«! Med tem delom in besedo zija obratna naravnost in nepremisljenost. Krščanstvo je v ustih SLS politična demagogija, kakor je bil republikanizem in samohvalništvo demagogija v rokah Stefana Radica. Samo, da je demagogija SLS še odvrtniška, ker izrablja v svoje izumazane svrhe milijonov in milijonov vendarle svetlo verovanja krščanskega nauka in katoliške cerkve.

Če bi bila SLS krščanska, potem bi se lahko z isto pravico imenovala krščanska tudi stranka g. Davidoviča in g. Spahje, ki je zadnja tri leta zagovarjala približno isto taktična in notranjopolitična stališča revizije ustave ter kolikortoliko avtonomistične preureditve države, kakor SLS.

Niž manj smešen je »krščanski značaj delavskih organizacij SLS. Tudi na socialnem področju so ti voditelji pozikovali izabriti visoka načela krščanstva, dajši je gospodarsko življenje konkretno nekaj povsem drugega, kjer treba z gospodarskimi principi reševati gospodarske pojave. Kaj ima opraviti s krščanstvom vprašanje najboljših delavskozaščitnih politik? Dr. Gosarjeva stanovajska uredba vendar ni bila »krščanska« uredba, marveč enostavna socialna uredba, pri kateri je sodeloval socialnopolitični razum in dobro srce! V isti meri pomenijo socialnopolitični in socialnozaščitni zakoni, ki sta jih uzakonila, propagirala in urgilala slovenska napredna ministarstva. Dr. Kukovec in dr. Žerjav socialna dejanja prvega reda in bi bilo potemtakem smešno, imenovati kar je socialno dobroga, da je krščansko!

Pa stran s temi načelnimi opazkami! Ali je danes, ko se nahaja naše gospodarstvo v težavni krizi, ko preureja svoje produkcijske načine, ko je čisti pod neznoznimi davki in carinami, ali je na mestu demagogija s »krščanskim delovnim ljudstvom« in z »delavskimi dnevi«? Ali zavisi blaginja in napredek delavskega stanu od članstva v SLS in od prisotnosti na takih demagoških in strankarskih agitacijskih zborih, ali pa od pametne, zmerne in uspešne socialne politike. Socialna zakonodaja naše države, kolikor jo imamo, ni plod klerikalnih »delavskih dnevo« in govorov »krščanskemu delovnemu ljudstvu«, marveč se je rodila iz globoke ljubezni do splošnosti in do primerne ureditve naših socialnih razmer. Položaj slovenskega delavstva ne zavisi od hujškanja proti delodajalcem, proti slovenski industriji in sploh proti voditeljem slovenskega gospodarstva, marveč od politike, ki zahteva, da se tako važni zakoni, kakor je carinska tarifa, državni proračun in ostali socialni in finančni zakoni sestavljajo tako, da se ne oškoduje slovenska trgovina, obrt in industrija, marveč da napreduje, da narašča, da lahko zaposli čedalje več delavstva in uradništva. Čemu hujškati delavstvo? Dr. Korošec mnogo bolje stori, ako nabira sredstva in organizira n. pr. tečaje za tehnično, strokovno ali poklicno izpopolnjevanje slovenskih delavcev, recimo železniških delavcev v Mariboru. To bi bila faktična socialna politika, namenjena delavcu kot takemu in njegovi resnični dobrobiti. Mnogo bolje in mnogo pametnejše socialno politiko bi sprovali voditelji SLS, da raznašajo med

Seja radikalnih ministrov

Kredit za jadranska pristanišča. — Spor med HSS in notranjim ministrom. — Radičevci demantirajo vesti o fuziji z radikalno stranko.

— Beograd, 5. septembra. (Izv.) Včeraj popoldne od 15. do 17. se je vršilo v predsedništvu vlade posvetovanje nekaterih radikalnih ministrov, ki se nahajajo v Beogradu. Posvetovanja so se udeležili ministri Marko Gjuričič, dr. Stojadinović, Boža Maksimović, Radičević in Velja Vukičević. Razpravljali so o političnem položaju in dogodkih zadnjih dni, odkar se ni vršila seja ministrskega sveta. Prometni minister Radičević je poročal o razširjenju in zgraditvi pristanišča na Jadranu. Poleg že prej določenih kreditov za ta pristanišča je predlagal, naj se dovolijo novi krediti, in sicer 7 milijonov Din za razširjenje pristanišča v Gružu, 1.100.000 Din za pristanišče v Učinjnu in 700.000 Din za pristanišče v Sv. Martinu. Na tej konferenci je bilo tudi sklenjeno, da se danes dopoldne ob 10. vrši seja ministrskega sveta.

— Beograd, 5. septembra. (Izv.) »Po-

litika« poroča, da je bil notranji minister Boža Maksimović pozvan k posetu velike gosp. razstave, ki se vrši 8. 9. in 10. t. m. v Zagrebu, kamor bo odpotoval v ponedeljek, ako ne bo zadržan vsled važnih poslov v Beogradu. V radičevskih krogih se demantirajo vesti, ki so se pojavile v zadnjem času o sporu med ministrom Maksimovićem in vodstvom Radičeve stranke, radi katerega naj bi Maksimović podal ostavko. Radičevci označujejo to vest kot intrigo onih krogov, ki žele povzročiti nesoglasje med radikalno in radičevsko stranko.

— Zagreb, 5. septembra. (Izv.) Sotrudnik »Politike« se je razgovarjal z vodilnim članom Radičeve stranke o njeni fuziji z radikalno stranko. Ta član Radičeve stranke je izjavil, da o fuziji ne more biti niti govora, ker strmi HSS za tem, da se združi v njenih vrstah vsi Hrvati.

Fuzija Davidovičeve in muslimanske stranke

Dr. Voja Marinković o razpoloženju volilcev v Primorju in o fuziji Davidovičeve stranke z JMO.

— Beograd, 5. sept. (Izv.) Kakor znano, se je predvčeršnjim vrnil v Beograd po daljšem bivanju v Primorju in v Dalmaciji član Davidovičeve stranke dr. Voja Marinković. O vtihs svojega bivanja v Primorju je izjavil, da se nahaja tamšnje prebivalstvo v pričakovanju, kako se bo razvil nadaljnji položaj in kakšno politiko bo vodila sedanja vlada. Zaradi tega je še prezgodnje govoriti o razpredelitvi tamošnjih volilcev in o tem, ali bodo mogli radikalni in radičevci vzdržati svoje postojanke. Za sedaj se ne vidi pri pristajih teh dveh strank kako posebno oporiranje proti temu, kar je bilo storjeno, vsekakor pa so pretrane vesti o odobranju nove politike, ki jih razširjajo radikalni in radičevci. Dr. Marinković je nadalje ugotovil, da je akcija sušaskega »Novega lista« osamljen pojav. Glede fuzije Davidovičeve stranke z JMO je izjavil, da se je razgovarjal z več zastopniki muslimanske stranke in da obstoji na obeh straneh razpoloženje za bližajočo fuzijo.

ne. Najbolj navdušeni mislijo sicer na združenje, vendar pa je po mnenju dr. Marinkovića na obeh straneh večina mnenja, da ni nobenega vzroka za prenapetost. Odnosi Davidovičeve stranke z JMO so bili že sedaj prijateljski. Velikih programskih razlik med obema strankama sedaj ni več in obstoja popolna zmožnost nadaljnega zbliževanja obeh strank. Kako daleč se bo razvijalo to zbliževanje in ali bo potrebna fuzija, je težko reči. Po dr. Marinkovićevem mnenju se more za enkrat izvršiti samo novo zbliževanje in more priti do fuzije z muslimani šele takrat, ko se pojavi želja od spodaj. Dr. Marinković je izrazil upanje, da to v splošnem interesu ne bo dolgo trajalo in da do tega pride, ko bo naš notranji položaj napredoval za znaten korak k onemu parlamentarnemu idealu, da se polagoma formirata dve stranki, ki bi kontrolirale druga drugo in se zamenjavali na vladi.

Londonska posvetovanja

Nasprotujoče si vesti. — Stališče Italije.

London, 4. septembra. I. Iz krogov zaveznikov pravih izvedencev se doznava, da poteka posvetovanja ugodno in da se bodo najbrže končala že v par dneh. Delegati varujejo napram javnosti strogo tajnost razgovorov.

Rim, 4. septembra. p. »Epoca« zatrjuje, da ne obstoja med Italijo in Anglijo, oziroma Francijo nobena posebna pogodba, na podlagi katere je morala poslati Italija svojega delegata k londonskim posvetovanjem. Vsaka taka pogodba je nemogoča, dokler Francija

in Anglija ne priznata, da potrebuje Italija surovin, tržišče in kolonije. Italija hoče v Londonu braniti svoje lastne interese in hoče preprečiti glede varnostnega pakta vsako koncesijo, ki bi mogla škodovati italijanskim interesom.

Pariz, 4. septembra. I. Pertinax piše v »Echo de Paris«, da dvomi o praktičnih posledicah londonskih posvetovanj in trdi, da se je načrt o varnostnem paktu tako spremenil, da ga ne bo mogoče odobriti.

ustave. Ako bo Pangalos nadalje vztrajal pri tem, da se mora sprejeti njegov ustavni načrt, je po mnenju atenskih političnih krogov pričakovati skorajnji njegov odstavek. Zanimivo je, da izjavlja Pangalos, da se bo s orožjem upri vsakemu gibanju proti sedanjim vladim.

Fašizem je samo eden in Mussolini tudi samo eden

— Rim, 4. sept. — Včeraj so zborovali v gledališču Argentinijski senatorji, poslanci in tajniki državnih fašistovskih zvez. Generalni tajnik Farinacci je imel dolg govor, v katerem je izjavil, da dobiva fašizem dan na dan novo moč, v Palermo je

delavstvo zmisel za treznost in varčnost, za regulirano življenje, za zavarovanje, za rodbino in skrb za otroke! Slovensko delavstvo bi danes lahko stalo na popolnoma drugačni socialni stopnji, da v politiki sodeluje na javni industriji in trgovini, torej gospodarstva kot takega, praktično pa, da poimuje svoj socialni napredek konkretno, kakor ga je treba tudi v drugih nedelavskih, inteligentnih poklicih: da namreč skrbi za čedalje boljše kvaliteto svojega dela in svojih zmožnosti, da se odvrača od brezsmiselnega zapravljanja in popivanja, da se z vsemi silami oklene varčnosti, urejenega družin-

skega in človeškega življenja, samovzgoje in kulturnega napredka. Le tako delo je konkretno socialno delo med slovenskim delavstvom! Vse drugo, od socializmov pa do krščanskega socializma pa je grda demagogija. Te stvari so le podlaga politični karijeri aspirantov na udobne strankarske položaje, dočim rabi naš delavec pametnejše stvari: dobre zaslužke, zaposlenost, skrb za družino, varčnost, treznost, telesno zdravje, telovadbo, prosveto.

Kadar bo delavstvo razumelo socialno politiko v tem smislu, potem bodo tudi zani nastopili bolj čisti!

izbojevala stranka eno najlepših svojih zmag, stranka in vlada vodita uspešno svojo ofenzivo na jugu, vrše se javna dela in polno delavcev je zaposlenih, ljudstvo je s fašizmom, ves trud nasprotnikov je zaman. Vsako razžaljenje fašizma je razžaljenje voditelja. Motijo se oni, ki mislijo, da generalni tajnik dela na svojo roko brez odobrenja voditelja. Vedno se držim discipline napram njemu in tako se držite vi discipline napram svojim predstojnikom... Fašizem je samo eden in Mussolini je tudi samo eden. Doma naj poslanci povedo, da je fašizem močan in bojevit. Le vsi naj ostanejo zvesto v svojih vrstah za svojimi prapori!

Tužna slika iz Bolgarije

Caribrod, 4. septembra. r. Včeraj je došel semkaj kot begunec Ninčo Pop Ivanov, bivši okrožni tajnik za časa Stambolijske vlade. Po svojih izpovedih je bil svoječasn v Karlovem aretiran ter odpeljan v vas Slatino, kjer so ga s 40 drugimi ujetniki zaprli v vaško šolo. Na poti v vas bi ga moral spremljajoči orožnik ustreliti, vendar pa se ga je usmilil, ker ga je že od preje poznal. Neke noči so po višjem ukazvrgli detektivni bombe v šolsko sobo in samo s tem, da se je skril za močne duri, si je rešil z nekim sotrpnom življenje ter mu je v splošni zmešnjavi po eksploziji uspelo pobegniti. Detektivni so pripovedovali drugi dan, da so došli emigranti, ki so napadli šolo, da bi osvobodili ujetnike, vsled česar so jih v stiski morali pobiti.

Po dolgem skirvanju se je Ivanovu posrečilo pobegniti v Jugoslavijo. Prej je še zvedel, da so detektivni onečastili njegovo ženo in 14-letno hčerko, okrožni predstojnik, neki major, pa njegovo sestro.

Pop Ivanov je ponovil svoje izpovedi tudi pred novinarji ter je izjavil, da ne bo prejel miroval, dokler se ne masčuje.

Velika železniška nesreča pri Spielfeldu

— Spielfeld, 5. septembra. Danes ob pol 5. zjutraj se je pri Spielfeldu zgodila velika železniška nesreča, 13 vagonov se je na postaji odtrgalo ter so prišli v tek v smeri proti severu. V istem času je privozil s postaje Ehrenhausen tovorni vlak, ki je zadel v odtrgane vagon. Vsi vagoni tovornega vlaka so skočili s tira, ravno tako tudi vagon, v katere je zavozil. Osem vagonov je popolnoma razbitih. Skoraj v istem času so spustili iz postaje Spielfeld 2 vlak št. 188, ki je prišel iz Jugoslavije in je odšel iz Spielfelda ob 4.32, predno so prešli poročilo o nesreči. Brzovlak je srečno privozil mimo mesta nesreče. Poškodovana se je samo lokomotiva, na eni strani vlaka pa je razbito ogrožje vagonov pobilo vse šipe. Pri tem je bil težko ranjen carinski uradnik Torbiri, ki mu je skočila iztaknil oko. Razvojen tega je bilo ranjenih tudi pet potnikov s 3 železničarji. Brzovlak je vozil s poškodovano lokomotivo do Ehrenhausna ter je došel s 3 urno zamudo s pomočjo pomožne lokomotive v Gradec. Promet na progi v Spielfeldu je popolnoma prekinjen in ne morejo vlaki, ki prihajajo iz Gradca, voziti dalje v Jugoslavijo.

Potres v Ljubljani

— Ljubljana, 5. sept. Danes zjutraj ob 8.45 so zazbelžili seizmografi v Ljubljani v zavodu za geodinamiko močan potres. Zagurali so se tudi predmeti v pisarni zavoda. Prosimo one, ki so potres čutili, da javijo to zavodu, predvsem pa one gž., ki imajo potresne tiskovine — četudi negativno. Dopisi po poštini prosti.

Ljubljanski trg

je bil ves teden dobro obiskan. Pozna se, da so se pričele šole in da je velesejem. Povpraševanje po blagu je bilo veliko, zlasti po sadju. Dovaža se vsakovrstno domače sadje, cene niso pretirane, ker skuša mestno tržno nadzorstvo, kolikor je v danih razmerah mogoče, cene znižati čim nižje, ker so gospodinje povpraševale zlasti po češpljah, so se jim morale cene diktirati, da si je ljudstvo moglo nabaviti potrebno sadje. Primer za ceno češpelj v Zagrebu se ne more jemati za temelj ceni v Ljubljani, ker v Ljubljano kmetje ne pripeljejo kar na vozovih. Poskočila je tudi cena jajcem, vendar se preko 3 Din za par ne dovoljuje prodaja. V bistvu pa so cene dovolj nizke, zlasti, ker se prodaja na trgu le malo sveže blago.

Kg govedine po mestu velja 16 do 19 Din, na trgu 18, 15 in 9. Cena raznemu drobovju je ostala ista. Kg teletine velja 17 in 20 Din. Svinjina prešičje meso prve vrste 27 do 29, druge 29 do 25, trebušne slanine 25 do 26, slanine ribe in sala 29 do

MEIN KAVA

mešanice za poznavalce

109 L

39. mešane slanine 28, slanine kranjskih prešičev 22,59 do 25, masti 39, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 1 35, II. 30, koštrunovega 14 do 15, kozličevine 20 do 22, konjskega mesa 9 do 12. Klobasam je ostala cena ista, kot pretečeni teden. Perutnat mali piščanec 12 do 15 Din, večji 15 do 25 Din. Kokoš 25 do 30, petelin 25 do 40, raca 23 do 30, domač zajec manjši 8 do 12, večji 13 do 18. Ribe so po isti ceni. Morskil rib ta teden ni bilo na trgu. Občinstvo se tudi tu opozarja, da se smejo ribe prodajati le na kg in po določeni ceni. Vsak nasprotni slučaj naj se naznani podpisane mu uradu. Ponovno opozarjamo zlasti na cene mleku, ki velja liter na dom postavljeno po 3 Din, v mlekarji 2 Din 75 para in na trgu 2 Din 50 para. Tega naj se vse stranke drže, surovo maslo je kg po 45 do 50 Din, čajno maslo 60 do 65, maslo 40 do 50, bolinski sir 38, sirček 9 do 10, 1 kg belega kruha 6 Din 50 para, črnega 5,50, ržnega 5,50.

Sadje: 1 kg luksuz jabolk 8 Din, jabolk I 6—7, II 4—5, III 2—4, 1 kg luksuz hrusk 11—12, hrusk I 8—10, II 6—8, III 2,50—4, 1 kg luštenih orehov 35, 1 kg češpelj 3—4, 1 kg gorškega grozja 14—16, banaanke 9—13, specerilsko blago: 1 kg kave portoriko 68—72, Santos 52—56, Rio 44—52, pražene kave prima 84—100, II. 72—76, III. 56—60, kristalnega belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, kavne prismet 24, riža I 19—20, II 8—10, liter namiznega olja 22, jedilnega olja 19, vinskega kisa 4,50, navadnega kisa 2,50, kilogram soli morske 4,50, kamene 4,50, celega popra 34, mletega popra 36, paprike 20, 1 kg sladke paprike po kakovosti 52, 1 liter petroleja 1,70, 1 kg testenine I 14 II 10,50, pralnega luga 3,75, čaja 72—120, mlevski izdelki: banaanška moka št. 0 5,75, amerikanska 6, moka št. I — 5,25, št. 3 4,50, št. 5 4,50, kaša 6, ješprenja 6—7, ješprenčka 10—14, otrobov 2,50, koruzne moke 3,50, koruznega zdroba 4,50, pšeničnega zdroba 7, ržene moke 5, ajdove moke 3,75, kolerabe 3—3, špinaca 6—7, paradižniki 2,50—4, kumare 0,50 — 1, kumarce za ukisavanje 100 kom. 8—15 po kvaliteti, buče 25 para do 1 Din, fižol v stročju 2,50—5, luščen 3—4, čebula 2—3, česenj 1,5, krompir 1—1,25, repa 75 para do 1, kisa repa 3, gobe: jurčki 8—17, merica 3,50—4,50, korenje, peterilj, zelenjava za juho 7—8, malancani 1—2,50 po kvaliteti.

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 5. septembra 1925.

VSTAJA DRUZOV.

— London, 4. septembra. »Times« poroča iz Jeruzalema, da so se Beduini pridružili Druzom, tako da razpolaga sedaj večši z 20.000 možmi vojske. Druz so zasedli važne strateške točke. Njihovi zastopniki skušajo povod v ozemlju Damaska nahajati prebivalstvo k vstaji.

Iredna priika. Vsakovrstne glasbene na velesejmu, paviljon G. — Tvrda BARDELLI, Trst.

— V torek, dne 8. t. m. bo v Mirni razvite prvega orjunaškega prapora na Dolenjskem. Vsi zavedni nacionalisti na plani Udeležite se in pokažite, da se tudi Dolenjska prebujata.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebska borza danes ni poslovala.

V prostem prometu so notirali: Curij 10,90, Pariz 266, London 23,50, Milan 226,25 Newyork 56,30, Praga 167,50, Dunaj 0,0797. — Curij, 5. sept. Predborza: Beograd 9,20, Pariz 24,30, London 25,11, Milan 20,80, Praga 15,30, Newyork 517 7 osmink, Berlin 1,2315.

— Trst, 5. sept. Predborza: Beograd 44,20, Pariz 117, London 120,95, Newyork 25.

Austrijski pravi nameni

Eno je treba našim avstrijskim sosedom priznati, da znajo izborni igrati komedijo, kadar hočejo za se iztisniti od ostale Evrope kakšne posebne koristi.

Kakor so pred leti, ko se je šlo za posojilo pri Društvu narodov, uprizorili umeten pokret za združitev Avstrije z Nemčijo, tako so tudi to pot spretno izrabili za pokret, da znova izposlujejo pri tej najvišji mednarodni korporaciji čim največje koncesije in koristi za »sirmo«, za samostojno državno življenje nesposobno Avstrijo. V to svrhu so si to pot celo naročili akterje iz Berlina, da jih podpora v njihovem stremeljenju, nasuti peska v oči zapadni Evropi in jo prepričati, da je priključitveno vprašanje stopilo v že tako akuten stadij, da je mogoče ta pokret zaječiti samo s posebnimi žrtvami in z izrednimi sredstvi.

Ako pa temu pokretu pogledamo nekoliko za kulise, vidimo, da ni tako resen, pred vsem pa ne tako nevaren, kakor se zdi na prvi pogled. Voditelji tega gibanja sicer zatrjujejo, da jih vodijo pri tej akciji samo najidealnejši motivi, ustreči enodušni želji vsega avstrijskega prebivalstva, čigar vse mišljenje in čustvovanje je osredotočeno na to, da se čim najprej ujedini z brati v nemški republik, toda ako si stvar pobliže ogledamo, se prepričamo, da so to samo puhle fraze, preračunane v to, da učinkujejo na one, ki jim je strah pred Veliko Nemčijo, segajočo od Belta do Karavank, že prešel v meso in kri.

Delansko je tem voditeljem združenje z Nemčijo samo preteza, krinka, s katero znajo večše in pretkano maskirati svoje prave namene.

V bistvu jim ne gre toliko za združitev z Nemčijo, kakor za upostavitve vsaj približno istih državnopravnih razmer, ki so obstajale pred vojno.

Dunaj pod Berlinom! Niso Avstrijci, pred vsem pa ne Dunajčani tako neumni in kratkovidni, da bi ne vedeli, da bi pomenjala priključitev Avstrije k Nemčiji obglavljenje za Dunaj in njegga gospodarsko smrt. Ako vkljub temu neprestano toleče na ta boben, zasledujejo pri tem docela drug namen. Vedo prav dobro, da je priključitveno vprašanje pred vsem za Francoze, pa tudi za Italijane pravi babbav, zato

baš to vprašanje neprestano in dosledno forsirajo, ne mislijo pa s tem doseči popustljivosti Antante v tem problemu, pač pa računajo s tem, da bodo velesile, hoteč se izogniti večjemu zlu, pritiskale na Avstrijo sosedne države, da privolijo v ustanovitve neke vrste carinske unije, kar bi pomenjalo toliko, kakor upostavitve stare Avstro-Ogrske v drugi obliki.

Ako torej Avstrijci kriče: »Dovolite nam združitev z Nemčijo!«, mislijo pri tem v resnici samo na to, da bi padle carinske meje sosednih držav, da bi tako Avstrija, pred vsem pa Dunaj, mogel postati isti gospodarski in trgovski center, kakor je bil pred vojno. Avstrijski politiki sicer vpijejo, da morajo pasti politične meje, ki ločijo Avstrijo od Nemčije, v resnici pa mislijo samo na to, kako bi se dale porušiti carinske meje, ki so jih zgradile proti Avstriji sosedne narodne države, in kako bi mogel Dunaj znova zavzeti v gospodarskem in trgov, življenju Sred. Evrope ono gospodujoče stališče, ki ga je imel pod Habsburžani. Da je temu tako, izpričuje tudi poročilo eksperta dr. Laytona in Rista, ki ju je Društvo narodov poslalo v Avstrijo, da proučita avstrijski problem in avstr. razmere in podasta svoje mnenje pod vplivom mednarodnih avstrijskih krogov, o tem pač nihče resno ne more dvomiti. Zato se tudi iz njih poročila prav jasno vidi, kaj Avstriji pravzaprav hočejo doseči. Ako eksperti izjavljata, da je vloga in naloga Dunaja ta, da postane predestinirano središče za Vzhodno Evropo in za trgovino v Orientu« ter v to svrhu zahtevata odpravo carinskih omejitev v sosednih državah za Avstrijo, potem vemo, v katero smer piha avstrijski veter.

Avstriji sicer računajo z odporom vseh sosednih držav proti upostavitvi carinske unije, ki bi bila v bistvu samo Donavska federacija, za katero so se ob sklepu miru že navduševali Francozi, prepričani pa so, da bo velesilam, pred vsem pa Franciji uspešno zlomiti ta odpor iz strahu pred večjim zlom — pred združitvijo Avstrije z Nemčijo. — Dokler pa tega ne dosežejo, računajo, da bodo leto za leto dobivali razne bonitete v gotovini od velesil iz Zeneve, hoteč jih s tem vzdržati pri dobri volji, da ne bodo preborno zahtevali ujedinjenja z Nemčijo.

Politične vesti

== Nesoglasja med klerikalci? == Beogradski listi vedo poročati, da so nastala med slovenskimi klerikalci velika nesoglasja glede bodočih strankine politike in taktike. Dr. Korošec zastopa mnenje, da bi se morala klerikalna stranka preorijentirati po vzorcu radičevcev in napeti vse sile, da se spoprazume z radikali. Temu Koroševemu stališču pa ostro nasprotujejo dr. Kulovec in dr. Hohnjec, ki povdarjata, da bi bil sporazum z radikali, sloneč na preorijentaciji, ki bi bila slična radičevski, smrt za klerikalno stranko. Kulovecva struja je baje mnogo močnejša, v prvi vrsti pač zbog tega, ker ima v svojih rokah strankino glasilo »Slovenec«. — Po naših informacijah je res, da vladajo v klerikalni stranki različna mnenja o taktiki, takisto pa je tudi istina, da imata za sedaj Kulovec in Hohnjec še vso moč v rokah, ker je jima pač na razpolago »Slovenec«, vendar pa je pretežna večina v stranki Koroševskega mnenja, da je baš sedaj podan ugoden tenotek, da se z energično spremembo fronte napravi konec dosedanjim strankini brezpolni politiki. Dočim so bili preje baš duhovniki tisti, ki so z vso strastjo zagovarjali intrinsecentno politiko, se pojavljajo sedaj prav v duhovniških vrstah glasovi, ki nasvetujejo, kako na fiasko in brezuspešnost politike, popolno preorijentacijo v smislu državnega in narodnega edinstva. Toda ti glasovi so danes še osamljeni, zakaj večina klerikalnih prištev je pač za preorijentacijo, neče pa zaenkrat še ničesar slišati o narodnem in državnem edinstvu, češ da sprejem tega načela pomenja strankino

kapitulacijo pred samostojnimi demokrati. Kakšna bi naj potem bila klerikalna preorijentacija, je težko uganiti.

— Pozna obramba. Pred štirinajstimi dnevi je Stjepan Radić govoril na Krškem polju in se v svojem govoru dotaknil tudi slovenskih duhovnikov, rekoč, da je od stotine njih dobil samo eden ali celo nobeden. Proti tej pavšalni trditvi so nastopili takoj razni slovenski listi, med njimi tudi napredni, samo mariborska »Naša Straza« je potrebovala dva tedna, predno se ji je zdelo umestno zavrniti Radićeve pavšalne žalitve slovenskih duhovnikov. Ako uvažujemo, da je »Naša Straza« osebno glasilo dr. Korošca, je ta počasnost Koroševskega organa zelo značilna. Zanimivo je, da jemlje v obrambo slovenske duhovnike ne norda dr. Hohnjec, marveč profesor Vesjenjak, moč, ki v svojih mlajših letih kot liberalci in radikali ni bil posebno na glasu kot prijatelj duhovnikov. Toda postal je iz Sava Pavel in lomi sedaj kopje, konjunktura je pač taka, za one, ki jih je kot mlad suplent prav krepko sovražil. Zato pa tudi njegova obramba ni posebno učinkovita, zlasti ker si g. Vesjenjak misli, da se dajo slovenski duhovniki najuspešneje braniti, ako se na Radićeva sumničanja odgovorijo s protisumnjenji. Tako je je zasnil gospod Vesjenjak gospodinu Radiću, prijatelju in zavezniku od večera: »Namenito, da ste vstaknili 45 milijonov za Prpičevce palače v svojo in svojcev udobnost, bi jih zbrali in uporabili za gospodarski napredek, za izobražbo in za socialno delo kot socialni tvelec, kakor ste se označili sami...« Dvomi-

mo, da bi bil Radić očaran od te klerikalne ljubeznivosti, pač pa smo imenoma, da si bo poiskal za to hudo čeladnožitev zadoščenja, ki ga bo pač lahko našel vkljub poslanski imuneteti, na ka-

tero se g. Vesjenjak očitno že vedno zanaša. Obeta se nam torej, zanjiva afera Radić-Vesjenjak. Gledalci v tej aferi gotovo pridejo na svoj račun!

Katastrofa največje ameriške zračne ladje

Zračna ladja »Shenandoah« se je preklala na dvoje — 15 človeških žrtev.

Velika ameriška zračna ladja »Shenandoah« tresčila ob tla in se preklala na dvoje. Nesreča je zahtevala mnogo človeških žrtev, ubitih je bilo tudi več častnikov. O tej zračni tragediji, ki je največja, kar jih pozna zgodovina od obstoja Zeppelinov dalje, prihajajo sedaj podrobna poročila. Zračna križarka je krožila približno tričetrt ure nad mestom Cambridge, ko je nenadoma podala izgubila vdgstvo nad ladjo. K nesreči se je pridružil še silen vihar, ki se je tem pol ure spreminjal v ogromen orkan. »Shenandoah« je legla na stran in vihar jo je najprej gnil v južni smeri. Katastrofa sama se je dogodila na čuden način. Vihar je zračno ladjo na sredi preklal na dvoje: en del je tresčil na tla, drugega je veter gonil dalje in izgnal je v vzhodni smeri Ada v državi Ohio.

Listi iz Newyorka prinašajo o zračni tragediji obširna poročila. Edini se katastrofo preživel častnik ladje »Shenandoah« Rosendahl pripoveduje sledeče: Zračna ladja je nenadoma zašla v ozračje, napojeno z elektriko, in se je s težavo pomikala dalje, gnalo pa jo je stalno iz njene smeri. Ladjo je zagnalo 145 km v stran, na kar je »Shenandoah« zopet poskusila doseči severno smer. Bila je v višini 1000 metrov, ko je zavzel orkan največje dimenzije. Zračna ladja se je poskusila dvigniti višje, da bi prišla v čist zrak, ter je dosegla 2300 metrov. Nenadoma pa je tresčila in se preklala na dvoje. Poveljniška kabina se je utrgala in so bili vsi v njej se nahajajoči častniki usmrčeni. Vihar je sedaj gonil zračno ladjo še 12 km daleč, sukajoč jo stalno okoli njene osi in s tako hitrostjo, da se posadka ni mogla držati in so vsi padli iz ladje.

Polkovnik Hall, ki je bil kot zastopnik ameriške ladje na ponesrečen zračni ladji,

poroča o uničenju »Shenandoah« sledeče: Zračna ladja se je nahajala v približni višini 1000 metrov ter je plula v severni smeri, ko jo je nenadoma zagrabil vihar in jo potegnil v višini 1800 metrov. Odprli so ventile in ladja je pričela zopet padati ter je s hitrostjo 50 milj bežala pred vetrom. Nenadoma jo je zajel vihar in jo razkral na tri dele. Posamni deli so se pri padcu popolnoma razbili.

Dosedaj so našli 15 mrtvih, med njimi ladijskega poveljnika poročnika Lansdowna.

Vest o nesreči »Shenandoah« se je v Ameriki bliskoma razširila in je bila povod velikemu razburjenju. Mornariško ministrstvo v Washingtonu je izdalo uradno poročilo z vsemi podrobnostmi o nesreči in navaja kot vzrok katastrofe, da so bili motorji »Shenandoah« mnogo šibkejši kot ladje »Los Angeles«. Zato se zračna križarka ni mogla upirati viharju. Na kraj nesreče so bili takoj poslani vojaški oddelki, ki so zaprili dohode ponesrečenih delov križarke. V Newyorku se je nesreča bliskoma raznesla. Povsod vlada silno razburjenje.

»Shenandoah« je sestrška ladja ZR III, in je bila pred štirimi leti zgrajena v Zedinjenih državah po sistemu Zeppelinov. Ladja je bila mnogo manjša kot ZR III, vendar je izvedla celo vrsto uspešnih voženj. Zgrajena je bila od mornariškega ministrstva v Lakehurstu in dast je imela manj kubične prostornine kot »Los Angeles«, je bila mnogo daljša od nje. »Shenandoah« je bila ponos vsakega Amerikanca. Napolnjena je bila s helijem ter je imela 2000 konjskih sil močne motorje, s katerimi je lahko razvila hitrost 30 m sekundo. Kot vzrok nesreče se navaja slaba konstrukcija ladje.

Sokol

— Svečana sokolska akademija v proslavo 1000-godšnjice hrvatskega kraljevstva. Raspored: I. dio, 1. Sokolska koračnica. Muzika. 2. Pozdravna riječ. Govori starješina zagr. sokolske župe Ante Brozovič, 3. 925—1925. Živa slika prikazana po sokolima i sokolicama. II. dio, 1. M. Janković — K. Odak: Naša povijest, ritmičko-simbolički prikaz u 6 dijelova. Izvadjaju članice Sokolskog društva II. u Zagrebu. 2. E. Vukotić — D. Zilbauer: Devetorica. Izvadjaju muški pomladak Sokolskog društva u Slav. Brodu. 3. Vježbe na konju. Izvadjaju članovi Sokolskog društva u Ljubljani. 4. M. Horas: Narodno kolo. Izvadjaju nastajalke i nastajali Sokolskog društva Sušak-Rijeka-Trsat. 5. Anica Marušić: Gimnastički rukovjet. Na narodne napjeve izvadjaju članice Sokolskog društva u Sisku. Odmor. 6. Vježbe na ručama. Izvadjaju članovi župe Novo Mjesto. 7. R. Bilek — K. Pospišil: Vježbe sa grabljama i snopljem. Izvadjaju članice i nastajalke Sokolskog društva u Daruvarju. 8. B. Mudrić — Vidišić: Krug, gimnastička kompozicija u 3 dijela sa uvodom. Izvadjaju članovi Sokolskog društva I. u Zagrebu. III. dio. Slozi i jedinstvu. Rodoljubni prikaz od Ivana Berdiša. Izvadjaju nastajalke Sokolskog društva I. u Zagrebu. Vila — Staša Dimitrijević, Srpkinja — Bosiljka Jakšić, Hrvatica — Zdenka Čević, Slovenka — Nevenka Janjanin. Gimnastičke tačke prate na glasoviru društveni glasovirači. Između pojedinih odjela svira muzika savske divizijske oblasti. Početak akademije tačno u 20 na večer. Uključne dobivaju se preko dana u knjižari Trpinac (Preradovičeva ulica), na večer od 6—8 u Sokolu I. (Bogovičeva 7), na dan akademije na kazališnoj blagajni.

— Grosuplje. Tukajšnje sokolsko društvo praznuje na Mali Šmaren svojo prvo obletnico. Nastopi domača deca, člani, članice in gosti-clanici in članice. Med odmorom telovadbe se vrši tekma v vrcanju. Kdor se hoče iz srca nasmejati, naj ne zamudi te

tekme. Bogat srečolov bo nudil vsakemu priključku, da za 1 Din dobi lepega jančka in različnih drugih krasnih stvari. Prijatelji dobre vinke kapljice bodo tudi zadovoljni, kajti preskrelti smo izvrstne dolenski cvetček z Gadove peč in izborni stajersko belo vino. Tudi vsakovrstnih mrazih in gorkih jidil ne bo primanjkovalo. Za naše malčke smo naredili poseben paviljon z raznovrstnimi slaščicami in drugimi dobrotami. Plešišče na prostem bo pa ob zvokih železničarske gošbe iz Ljubljane našli mladini nudilo par uric nekaljenega veselja in užitka. Stavimo, da bo marsikateri izmed nas, ki smo že bolj v letih, podlegel skušnjavi in se zavrtel ter pozabil za kratek čas svoje vsakdanje skrbi in nadloge. Upamo, da bo ta dan vsem, ki nas posetijo, dan veselja in odpočitka. Paro do pare zbirmo, da si postavimo svoj lastni dan, da pride mo do telovadnice, brez katere je vsak napredek društva nemogoč in obstoj resno ogrožen. Vsa, ki nas na Mali Šmaren poseti, naj si bo v svesti, da je tudi pripomoč do našega doma. Zatorej vabimo vse, ki so naši prijatelji, vse, ki so nas posetili ob naši ustanovitvi, sploh vse, ki so naklonjeni Sokolstvu, da pridejo 8. septembra v naše lepo Grosuplje. Polovična vožnja je vsem udeležencem naše prireditve že dovoljena, za povratek proti Ljubljani je vlak ob 23. uri, proti Karlovcu ob 23. uri 47 min. Na vseele svidenje! Odbor. 1602/n

— Sokol I. Vabim brate in sestre, da se udeležite društvenih prireditev Sokola v St. Vidu (pri slepem Janezu) ali v Litiji dne 6. septembra in pa prireditve Sokola v Grosupljem dne 8. septembra. — Načelnik. 1609/n

— Sokolsko društvo v Mostah priredi jutri v nedeljo, dne 6. septembra, proslavo tisočletnice hrvatskega kraljevstva v telovadnici na Selu. Dopoldne ob 10. predavanj o tisočletnici hrvatskega kraljevstva. Popoldne ob 4. uri »Društvena akademija«. Po končanem sporedu družabni večer. K

predavanju vstop prost. Vstopnina k aka. demiji 3 Din. Cenjeno občinstvo vabimo, da se udeleži dopoldanske prireditve in akademije v čim večjem številu. Zavrato! 1604/n

— Sokol v Štepanju vabi vabi članstvo k udeležbi sokolskega zleta na Grosupljem dne 8. t. m. Zbirališče ob 1/3, uri pri bratu Ivanu Anžiču, Zdravot. Odbor, 1613/n

— Sokol šiška poziva vse svoje članstvo, da se udeleži v nedeljo, 6. t. m. telovadnega nastopa in družabne prireditve Sokolskega društva v St. Vidu. Zbirališče ob 1.30 pred telovadnico, kjer počakamo ljubljanske društva; odhod najkasneje ob 12.45. Člani v kroju, udeležite se tega izleta kar najbolj množično, da prisrko. Člmo s tem na pomoč našemu bratskemu društvu, ki bojuje boj s črnimi elementi. Zdravot. Odbor. 1604/n

To ti je živabno

okrog ogromnega stolpa, ki ga je zgradila tovarna »PEKATETE« na velesilni v paviljonu E

Sport

Zagrebski železničarji v Ljubljani

Kakor znano, se je na nedavni skupščini LNP reorganiziralo prvenstveno tekmovalje. Z jesensko sezono bodo najprvo tekmovala okrožja posamič in nato nastopijo prihodno pomlad prvaki okrožij k ti. našim pokalnim tekmar za prvenstvo LNP. Za jesensko tekmovalna ljubljanskega okrožja je zavladalo razumljivo splošno zanimanje, ker se za tekmo prav intenzivno pripravljajo vsi prizadeti klubi. Jadran je uvrstil svoje postavu z igralci, ki so se vrnili od vojakov, Ilija znatno okrepil nogometno moštvo z mlajšimi močmi, Hermes išče nove sile med železničarji. Pri morje si je po fuziji z Lastkom ustvarilo popolnoma nov položaj. Prvenstvena tekmovalna, ki prične konec septembra, bo do zaradi tega zelo napeta. Zlasti ako do tlej klubi odigrajo še nekaj večjih tekem, v katerih ev. preizkušijo svoje nove moči. Radi takega pregleda moči so tudi zadobi. le prve prijateljske tekme jesenske sezone, ki se vrše v nedeljo 6. in v torek 8. septembra, prav izredno važnost. V nedeljo igra prijateljsko tekmo Jadran: Ilija, v torek pa gostujejo prvič v Ljubljani zagrebški renomirani železničarji in nastopijo v prijateljski tekmi proti ASP Pri. morju na Dunajski cesti. Začetek tekme v torek točno ob 15. uri. Predprodaja vstopnic od ponedeljka naprej v Severjevi trafiki v Selenburgovi ulici.

Železničarji spadajo med najboljše moštva Zagreba. Po svoji moči ranjajo med Haškom in Gradanskim. Moštvo je izredno hitro, kombinatorno in vstraja do konca. Doseglo je izredno velike uspehe tako v internacionalnih kakor v domačih tekmah. Na turneji po Grčiji je povsed želo lavorice. Z domačimi klubi pa je igralo uspešno n. pr. z vodilnim Haškom in Gradanskim večkrat neodločno, o Veliki noči je premagalo sarajevskega Saška na sarajevskem igrišču itd. Za prvi start tega mladega in ambicioznega moštva, ki stremi za lavorico prvaka ZNP, je zavladal med ljubljanskimi sportniki razumljiv splošen interes. Igrišče Primorja se je popolnoma restavriralo in opremlilo z novimi zgradbami, tako z veliko garderobo s pršnimi kopalnicami itd. Moštvo Primorja nastopi v popolnoma prenovljeni postavi. V zadnjih dveh mesecih je pridno treniralo pod vodstvom akademika sportnika iz Hajduka. Tekma bo radi tega nad vse zanimiva, ker se bo hotelo od domače strani doseči na vsak način časten rezultat.

— S. K. Merkur — ASK Primorje. Jutri v nedeljo igra v Ljubljani mariborski SK Merkur proti ASK Primorje. Merkur je trenutno najmočnejši mariborski klub in obeta tekma prvovrstni sport ker je tuji Primorje, ojačeno po igralcih Laska, v dobri formi. Več v »Jutru«.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Zaman je bil ves trud, da bi jih odprl ali zlomil. Hotel si je pomagati na ta način, da bi zlomil ključavnico, in ker ni našel v sobi nič prikladnega, se je vrnil v salo in zagledal na mizi velik nož, o katerem ni vedel, kako je prišel v to sobo.

Sicer pa ni dolgo razmišljal o tem, ker se mu je mudilo v tajno sobo. Slutil je, da najde tam nove dokaze strašnega zločina.

Po dolgem prizadevanju se mu je posrečilo zlomiti ključavnico in vrata so se odprla. Struja hladnega zraka, napolnjena z neznosnim smradom, mu je udarila v obraz tako, da se je moral umakniti, ker se mu je vrtelo v glavi.

Kmalu pa se je privadil temu težkemu ozračju. Dvignil je svečo, prestopil prag in obstal kakor vkopan. Presenečeno je gledal dolgi zaboj, ki je bil ves pokrit s črnim suknom in podobem krsti. Na črnem mrtvaškem prtu je ležal ogromni venec iz rož, ki so bile tako sveže, kakor da bi bile pravkar natrgane.

Na obeh koncih zaboja je pojemala v starinskih posodah brleča luč. Pri motni svetlobi sveče je bila ta mrtvaščina strašna in Supramati je drhtel, ko se je oziral okrog.

V ozadju sobe je bila kad, kraj nje pa mramornata klopica, na kateri se je valjalo okrvavljeno perilo in kopalne potrebščine.

Supramati se je boril nekaj časa z grozo, nato je pa smelo pristopil k zaboji. Saj se je moral slednjič prepričati, kaj je v njem. Ogledal si je črni mrtvaški pokrov, na katerem so bili iz srebrnih nitk vezani kabalistični znaki. Nato ga je hotel z drhtečo roko dvigniti. Sukno je takoj zdrsnilo na tla. Grozno je zakričal in odskočil. Malo je manjkalo, da mu sveča ni padla iz rok. Pred njim je stal kristalni zaboj, na dnu je ležala na svileni blazini ženska v široki beli nočni srajci. Njena glava je počivala na mehki blazini.

Bila je krasotica Liliana. Toda zdaj ni bil njen obraz več tako strašen in spačen, kakor one prikazni, ki jo je videl več noči zapored. Kljub temu, da je bilo telo belo kot sneg, ni bilo podobno truplu. Zdelo se je celo sveže in gibčno, kakor telo spečega človeka. Majhna, malo odprta usta so pričala o neznosnih mukah. Na prozorna lica je padala senca od dolgih, črnih trepalnic. Ena roka je počivala na prsih. Rane sploh ni bilo videti. Skrita je bila pod gubami batista. Poleg tega je bilo telo od pasu do nog posuto z vrtnicami, lilijami, vijolicami in drugimi duhtečimi cvetlicami, ki so bile tako lepe in sveže, kakor da rasto na vrtu.

Kot začaran je občudoval Supramati to divno žensko. Nagnil se je, da si še bolj ogleda Liliano,

in opazil, da leži v neki brezbarvni tekočini, ki je bila nalita v kristalni zaboj do vrha.

Kakšna tekočina je bila to, da je ostalo v nji nedotaknjeno ne le človeško telo, nego tudi cvetlice in njih barva? To je bila skrivnost. Zagonetno je bilo tudi vprašanje, zakaj je skrivaj Narajana tu telo ubite ženske, ki je menda ni mogel preživeti.

Zamišljen in razburjen se je Supramati obrnil in stopil h klopi, da pogleda, kaj je na nji. Kar je stopil na nekaj trdega. Nagnil se je in je pobral ta predmet. V roki je držal enako stekleničico, kakor jo je nosil sam. V takih stekleničicah je bil spravljen življenjski eliksir. Zdej šele je Supramati uganil, kaj se je zgodilo v tej tajni sobi.

Ko je zabodel mlado žensko, jo je hotel Narajana rešiti s pomočjo življenjskega eliksirja. Toda zakaj se mu to ni posrečilo? Ali je prišla pomoč prepozno, ali pa ni poznal vseh svojstev skrivnostne tekočine in načina, kako se v takih slučaj uporablja?

Nered v sobi je pričal, da je opravljal Narajana svoj posel v naglici, da ni imel časa pospraviti za seboj in izbrisati sledov svojega zločina. Oreščki skozi damsko sobo je Supramati opazil na stolu kraj postelje beli telovnik, ki je bil ves okrvavljen. Gotovo je prišel svojo žrtev najprej sem.

Ves razburjen je sedel Supramati k pisalni mizi in začel ogledovati prednikovo sliko. Razmišljal je, kako se je mogel, pokojni princ, ki je vendar poznal

tako neobičajne skrivnosti, spozabiti tako daleč, da je izvršil ta gnusni zločin.

Nato je začel pregledovati po tleh razmetane papirje. Tu je ležal debel vezan zvezek, kakršnega je videl že v Benetkah. V njem se je govorilo o okultistični vedi. Dalje se je valjalo po tleh več ljubavnih pisem, računov dobaviteljev in ovitki. Slednjič je zagledal do polovice popisano polo, ki je bila spodaj polita s črnim. Tudi na svetlo-sinjem suknju pod črnimlico so se poznali sledovi razburjenosti in naglice. Vse je bilo polito s črnim.

Supramati je prečital površno prve vrstice, narkar se je začel za spis zanimati. To je bil koncept Narajaninega pisma.

»Učitelj, ubil sem jo, a to dokazuje, da sem kljub neizčrpni življenjski sili, ki se pretaka po mojih žilah, prav tak ničvrnen suženi strasti, kakor vsi drugi ljudje. Bil sem besen! Kako je mogla dati drugemu prednost pred menoj! Saj vendar nisem kak postopak ali pustolovec, ki ga ženska danes ljubi, jutri pa pozabi. In mar nisem storil vsega, da jo osrečim? Sčasoma bi se bila nedvomno postarala, morala bi umreti takrat bi bile vse vezi same po sebi pretrgane. Toda jaz nisem mislil na to. Ona ni Nara, ki je enaka meni. Z Naro se lahko vedno ljubiva.

»Pa se nisem hotel pomeniti s teboj o tem, učitelj

Prosveta

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA
v Ljubljani.

3. septembra: Opera Offenbach: Hoffmannove pripovedke.
4. septembra: Drama Manners: Pegija mojega srca.
Opera: a) Mascagni: Cavalleria rusticana. b) Leoncavallo: Glumačji (I. Pagliacci).
7. septembra: Opera: Strauss: Netopir.
8. septembra: Opera Verdi: Aida.

Dramsko gledišče

»Pegica molja srca«. Veseloigra 3 dejanj; angleško spisal I. Hartley Manners, poslovelom O. Sest. Režiser Milan Skrbinšek. Slabi vtis, ki sem ga odnesel od igranja Petrovičevega »Vozla«, se mi je popolnoma izbrisal pri tej »Pegici«, ki ni slovenska pegica, kakor jih imamo poleti na lico, nego ameriška Peggy ali Peg, kar je domača oblika za ime Margaretta. Igra je zelo nedolžna in sme vsak dekliški institut vanjo. Tipično angleška sentimentalnost o zdravi, naravni mladi Američanki preprostih manir, ki pride po poslednji volji bogatega strica na vzgojo v angleško graščino k fevdalno korektnim sorodnikom. Pegica seveda ne ve nič o svojih pradedščini. Ne ve tudi, da so ti sorodniki nedolžno obubožali in jo trpeje v hiši le, ker dobivajo za njeno vzgojo letnih 1000 funtov. Dva sveta, ki se ne razumeta in se tudi nečeta, si stojita nasproti. Angleži ne cenijo Pegične presrčnosti in nerafiniranosti, niti njene brihnoti. Ona se pa kar ne more domočiti v kodeks strogih družabnih oblik. Le bogati in prikupni sosed Jerry ve centi to šegavo in nepokvarjeno dekliško srce. Seveda sta drug v drugega čez glavo zaljubljena davno prej, nego si to razodeneta. Seveda izve Peg šele ob zaroki koncem igre, da je njen izvoljenec povrh tudi še pravičen angleški lord. In da ni neprilik, si je opomogla medtem tudi banka, kjer je naloženo premoženje dozdnevno obubožanih graščakov. Sama rožnata zarja. — Skrbinšek je igral silno vestno pripravl. Izbrisal je igro silno precej prave ljudi in jih vigrval v skupen, prijeten družben ton, kakor ga pri salonskih in družabnih veseloigrah doslej nimamo dosegali. Menda privraket sem tudi pri našem igrilstvu občutil nekaj ene ansambelske lahkote, ki jo take igre potrebujejo. To je lepa zasluga; kaže pa, da smo tudi mi že zmožni za take stvari, ki jih je igralsko radi malih nilans, katere so potrebne, smatrati deloma za težje, nego marsikako seriozno dramo. Pegica igra Šaričeva. Izgledala je jako dobro, kakor tipična hči z male farme ali kaj takega. V igri bi ji želel še večnaravnne presrčnosti, manj »Intelligence«, ali kako bi rekel. Zelo razveselijo je, da so Šaričevi naposled dali vlogo, kjer ji ni treba se po

„Adria“

**prašek za pecivo in vanilin
sladkor**

Paviljon „E“ štev. 90-92

— **Narodno gledališče v Ljubljani** ima danes v nedeljo dne 6. t. m. dve predstavitvi in sicer se pojeta v operi Mascagnijeva »Cavalleria rusticana« in Leoncavallova »Glučini«. V prvi operi nastopijo g. Thierry-Kavčnikova, Poličeva in Ropasova, ter g. Kovač in Balaban. V Glučini pa g. Jenikova ter gg. Holodkov, Orlov in Mohorič. Vlogo Silvija poje v tej operi prvič na našem odru g. Janko. Predprodaja vstopnic pri dnevi blagajni v operi in na večer pred predstavo v gledališčih. Operne začne ob ¼8., drama pa ob 8. zvečer, kjer se vzpirajo angleška veseloigra »Pegica mojega srca« z g. Saričev, Medvedovo, Danilo in Gorjupovo ter gg. Cesarjem, Danilo, Drenovcem, Levariem in Pečkom.

— V **ponedeljek** se poje na našem odru Straussova komična opereta "Nepotipi" v deloma novi zasedbi in v režiji g. Josipa Povheta. Rozalindo poje ga. Lovsetova, knez Orlovski je ga. Vera Danilova. Adela ga. Poličeva, Eisensteina igra g. Peček, Franka o. Janko, Alfreda g. Kovač in Proša g. Povhe. Ostale vloge so v isti zasedbi kakor lansko leto. Kot zaključna veselejska predstava se poje na praznik v torek dne 8. t. m. Verdijeva opera "Aida", v kateri poje vlogo Amonasra g. Holodkov. Po teh izrednih veselejskih predstavah nastopi kratek odmor, in se bo intenzivno pripravil na novi repertoar za začetek redne sezone oktobra 1923. Studirajo se naslednja dela: D'Albert "Mrtve očili" z go. Čaletovo in Holodkovom v glavnih partijah, Massenet "Manon" z go. Lovsetovo, Regg. Banovcem, Balabanom in Betetom v glavnih partijah. Poleg tega se pripravljajo še Mozartova "Figarova svatba", "Tannhäuser" in "Jeuneur de Notre-damme". Prvi domači premijeri pa bosta Gerbičeva operca "Nabor" in Hatzejev "Povratek".

Vsakdo

naj si ogleda pred naku om z mske obleke
našo veliko izbiri po najugodnejših cenah.
Josip Rojina, Ljubljana.

— **Upravo osješkega gledališča** je vendarle prevzel g. ravnatelj Rukavina. Naša vest, da je g. Rukavina nastopil enoletni dopust radi obolenosti in da se poda v inozemstvo, ne odgovarja resnici. Osješko gledališče je otvorilo sezono z Vojnovičevo trilogijo, v operi se poje Aida s tenoristom Knitlom iz Zagreba kot gostom.

— Splitsko gledališče, ki je prošlo sezono gojilo dramo in le sporadično vprizarjalo z amaterski lažje operete, dobi tudi opero.

— **Gledališče v Črni gori.** V Nikšiću se je te dni na svečan način otvorilo prvo stalno gledališče. Dvorana se nahaja v velikem Obrtniškem domu, ki se je zgradil za obrtniške organizacije in za splošno prosvetno ter kulturno življenje v Nikšiću. Zgradba se je sezidala deloma z zasebnimi prispevki in darili, deloma s podporo vlade v višini pol milijona dinarjev.

— **Francoski kinooperaterji v Hercegovini.** V Mostarju se že več dni nahaja francoska družba kinooperaterjev, ki posnema najlepše točke Mostarja in okolice. Iz Mostarja odpotujejo francoski igralci v Dalmacijo.

Naiboljše cevlje

domačega izdelka, kakor tudi tujih
tovarn nudi po nizkih cenah trgovina
Žibert, Ljubljana, Prešernova ulica.

— Instrumentalni pouk na konservatoriju. Na konservatoriju Glasbene Matice se poučujejo sledeči orkestrski instrumenti: violja, čelo, kontrabas, flavja, oboa, klarinet, fagot, rog, trobenta, pozavna, tof, katala in tudi orgle. Ravnateljstvo vabi vse tiste, ki se zanimajo za te instrumente, da se vpišejo k pouku. Pouk traja navadno največ 6 let ter jim je nato kot absolutno instrumentni pouk zagotovljen stalen in dober zaslužek, saj v celi naši kraljevini pri vseh orkestrskih manjka izvežbanih naših moči. Ukovina za posamezne instrumente znaša 90 Din mesečno, pouk se pa vrši trikrat na teden. Revnim in nadarjenim golemcem odbor ukovino po možnosti tudi zniža. Vpisovanje se vrši vse te dni na konservatoriju v Gosposki ul. 8/1, 1606/a

— Ravnateljstvo konservatorija opozarja vse vpisane golence, da pridejo danes v soboto popoldne k razdelitvi in določitvi urnika in sicer golenci klavirja ob 3. uri, golenci violjine ob 4. uri, instrumentalisti ob 4½. uri in golenci solopetja ob 5. uri. Golenci, ki so že lansko leto obiskovali pouk na Glasbeni matici, naj gredo takoj v iste sobe in k istim učiteljem, kakor so bili lansko leto 1607/

Ljubljanski velesejem

Sedmi dan

Tudi včeraj je bil velesojem v znamenju povpraševanja in kupcij. V četrtek in petek je bilo na sejmušju manj domačinov, zato pa več resnih trgovskih interesentov. V Ljubljano je prisel včeraj z Bleda s svojim sinom predsednik narodne skupštine g. Marko Trifkovič, ki je porabil ugodno priliko, da se seznani z našimi gospodarskimi razmerami. Posetil je velesojem, kjer si je ogledal v sremstvu velikega župana ljubljanske oblasti dr. V. Baltiča, predsednika trgovske in obrtniške zbornice g. Ivana Kneza, predsednika Ljubljanskega velesoja g. F. Bonča, ravnatelja velesoja g. Milana Duljarja in tajnika Trgovske in obrtniške zbornice dr. Ivana Plessa vse paviljone. Zanimal se je za vse probleme slovenske industrije, trgovine in obrti. Ko so mu zastopniki našega gospodarstva predložili težke razmere in razne nepremagljive ovire, s katerimi se zaman bori naše gospodarstvo, je pokazal veliko razumevanje za vse aktualne probleme, ki zanj imajo slovenske gospodarske kroge in objubil vsestransko sodelovanje, da se nedostatki in ovire v razvoju gospodarske moči Slovenije čim prej odstranijo. Omenil je tudi, da bi se lahko v narodni skupščini marsikaj doseglo, če bi se poslanci bolj zanimali za praktične, zlasti gospodarske razmere svojih pokrajin, če bi manj politizirali in več delali. Tako pa se opetovano dogaja, da ta ali oni poslanec samo govori in govori, ne da bi s tem svojim volilcem kaj koristil.

Velesejem je postal večeraj tudi jugoslovenski nosilec v Washingtonu g. Tresić-Pavišić. Zanimal se je za vse, kar producira slovenska industrija in obrt. Ravnatelj velesejma g. M. Dular ga je sprejmljal po paviljonih, kjer mu je razkazoval uspehe našega gospodarstva. Z ogledom razstavljenega blaga je bil naš nosilec v Washingtonu zelo zadovoljen. Kupčije so bile tudi večeraj povprečno dobre, kolikor je pač mogoče v sedanjih razmerah, ko vidimo na vsakem koraku zastoj in nazadovanje konzuma. Težave, s katerimi se mora boriti naš gospodarski organizem, so tako velike, da se naravnost čudimo, kako more ljubljanski velesejem v takih razmerah sploh do seči kak uspeh. Pomisliti moramo tudi, da se je pojavilo v državi, zlasti zadnji dve leti, vse polno novih velesejmov in razstav in da ima «Jugoslovanski Lloyd» v svojem večerajšem uvodniku popolnoma prav, ko predlaga, naj se ustanovi forum, ki bi vodil evidenco o vseh razstavah gospodarskega značaja. Vprašanje velesejmov je treba čim prej rešiti tako, da ostanejo samo tisti, ki so za narodno gospodarstvo res velikega pomena. Tak pomen ima nedvomno Ljubljanski velesejem, kar priznava tudi «Jugoslovanski Lloyd», ki piše: «Institucija Ljubljanskega velesejma ima nekatere neprepeljive prednosti. To je naš prvi redni letni velesejem, a tudi Ljubljana je v pokrajini, kjer je največ industrije.» Vse to naj bi si dobro zapomnili tisti, ki radi kritizirajo in zabavljajo na naš velesejem, dasi ne more biti nobenega dvoma, da je ta ustanova potrebna ne le Sloveniji, nego tudi državi sploh.

Včeraj so bili na velesejmu trgovski interese iz Zürich, Grada, Bruslja, Gorice, Trsta, San Remo, Dušana, Ajdovščine in nekaterih drugih inozemskih mest. Glede tuzemcev je treba omeniti, da so zastopane prav vse pokrajine. Število posetnikov je znašalo včeraj okrog 8000. G-rki in Bolgari še vedno kumpujejo. Dobro gredo zlasti igrači in tekstilna industrija. Generalna direkcija železnic je izdala na

redbo, da veljajo velesejmske legiti-
macije za polovično vožnjo na progi
Ljubljana-Zagreb od včeraj tudi za
nočne brzovlake, dočim so veljale do-
slej samo za dnevne brzovlake.

Nekatere novosti na letošnjem veleseimu

V paviljonu G: razni **pletilni stroji** (Claes & Plentje iz Mülhhausena); **zdravniško-tlačna industrija** (na Dunaju, oziroma Beogradu in Budimpešti). Najnovše iznajdba v heliomitiji je svetilka **«Solux»** zoper bolečine pri oteklinah. — **«Bistra»** kovinska družba v Domžalah izdeluje ključavnice za pohištvo, železne in medene šarnire, obesa, okove, ščite, ročaje itd. Vsi izdelki so iz železa, galvanizirani ali iz čiste medenine. V galvanizacijskem oddelku se strokovno ponika, pomdi, pobakri, oksidira, patinira itd. **Brown Boveri**: sestavni deli za amatije (Sperheterodyne), kurilne akum. baterije **«Ultra»**, Radio-maxim **«Isaria»**, **«Vox»** v Zagrebu. Kobold-stroji za čiščenje parketov, aparati visoke napetosti za zdravljenje in masažo, aparati za vsrkavanje prahu, telefonski prižigalci, električne škarje itd. **Kilman Jos.** iz Zagreba; avtomobilni stroji na spirit kot otroške igrače, žepne baterije itd. **«Ageco»**: reklamne silnikarne na okna, **Elektro-Company** v Ljubljani: radio-aparati, bleščeči okrasni (koralde), ki se ponotčijo svetlo, preiskovalni aparati za jajca (ne tranjost jajca se popolnoma razsvetli); **«Kuzmi čaj»**. Tvrdba **«Kuzmi»** in sinovi v Zagrebu je najstarejša tvrdka za import čaja v naših krajih. Tvrdba je bila ustanovljena v Petrogradu l. 1867. Leta 1918 je prenesla svoj sedež v London. Skladišča in zastopstva ima v Berlinu, Hamburgu, Parizu, Newyorku, Rotterdamu, Rigi, Carigradu itd. V novejšem času je ustanovila podružnico še v Zagrebu za celo Jugoslavijo ter je zbujala na zagrebškem zboru s svojim kitajskim paviljonom splošno pozornost. Čaj izvaža tvrdka naravnost iz Kitajske, a pakuje ga v Hamburgu, kjer ima ogromna skladišča. Kako znano, je kitajski čaj mnogo boljši kot celjski, indijski in japonski. Na mednarodni gastronomski razstavl. v Hamburgu l. 1924 je dobil Kuzmičev čaj prvo nagrado. Trgovska in obrtna zbornica v Hankovu (Kina) je izdala tvrdki priznanje v kitajskem jeziku in angleškem jeziku, kjer se izpreka tvrdki pohvala za izvrstni čaj, ki je po aromi in okusu najboljša mešanica čaja ne svetu. V Zagrebu zastopa tvrdko Nikola Stankov, Kukočevića. — **Epohalno iznajdbo** ima v zadnji koji tega pavljona Vinko Maroevič iz Karlova (zastopnik Mulanović). To je hisni zvonec, ki zvoni brez električne struje in brez baterije, samo vsled razgretega zraka. Zvonec torej takoj signalizira požar v hiši ali gospodarskem poslopuju. Ta iznajdba ima vsekar veliko bodočnost. Istotam je razstavljeno **svetovno lepilo «Atlas»** za razno posodo, steklo, usnje itd., nadalje aparat za brušenje britve in britve in higienični, zelo praktični traki iz elastike za čevlje. S takim trakom si lahko zaveže čevlje tudi enoroki. — **Velja novost za avtomobiliste** je **«Pneumotor»**, ki jo ima razstavljeno tvrdka G. Marsich iz Trsta.

V paviljonu H: »Termse« gumi-obroč za ohranitev jedi mrzlo ali gorko; »Turblina« aparat za brušenje in poliranje na vodni pritisk. Aparat se enostavno montira na vsak vodovod (zastopnik Mizerit Desiderij v Ljubljani, Bleiweisova 3). »Nainovejši pilsalni stroji« so v izložitvi Fr. Bara i. s. Remington-decimal za tabelarična dela in Remington-akonting, ki sam seštevata in odštevata. — Nože za rezanje in lupljenje sadja in povrtnine na hitri način ima tvrdka Ernst Marle iz Subotice. — Batik-atelite t. i. moderno barvanje, ozir. slikanje svilenih robecev. šerp, okrajniti itd. Ima A. Pavlič iz Ljubljane (Cigaletova ulica). No-

vost so robčki z motivi. Izdeluje se le po naročilu. — **Dix Elektro** ima razstavljen električni aparat, ki služi za vsako domačo uporabo, kakor za kuhanje, pečenje, likanje, ogrevanje sob, masiranje in sploh za zdravljenje. — **«Romeo»** iz Zagreba ima različne pisarniške potrebščine. — **Tovarna «Vesna»** iz Kamnika ima razen že a lanskega sejma znanih kovinskih izdelkov letos nanovo: ploščice za gumi-pete, sponke za akte, kapice za pritrdjevanje okras- kov za božična drevesca itd. — **Foto-matertal** (Janko Pogachnik v Ljubljani) ima najnovejši sistem povečevalnih in kopirnih aparatov I. sr.

V paviljonu I, kjer so razstavljeni raznovrstni izdelki tekstil, pletenin, vezenin, usnja, kovin itd., je težko navajati vseh novotarij, toda pohvalno je treba konstatirati, da so vse naše tvornice lepo napredovale in obrate razširile, a tudi cene so od lani zelo znižane.

— Umetno stvarstvo na letošnjem velesejnu. Domači in tuji posetniki so posebno ugodno iznenadeni, ko vstopijo na sejmische in jih takoj pri vходу presenetijo bujni cvetlični nasadi, ki se vlečejo skozi celi stari del sejmische do češkoslovaškega paviljona. Ti nasadi so posebnost Ljubljanskega velesejma, ki je drugi velesejmi imalo. Posebno pozornost vzbuja cvetlični aranžaji z grbom mesta Ljubljane, sestavljenim iz samih altheanther, ešever in spergul. Ostale gredice so obrobilene z izbranimi vrtnicami, ki so vse v bujnem cvetju. Vse to je delo naše ugledne domače vrtnarske trvdke A. Ferant, Ljubljana, kateri gre vsa čast in priznanje, da se je tako zavzela in pomagal dvigniti celotni tisk sejmische.

živinorejska razstava na Ljubljani. — skem vsebovajo, ki se priredi to nedeljo 6. septembra, bo po številu prigašenih živali kakor tudi po raznovrstnosti pasem in vrstnosti živali vzbujala največje zanimanje med posetniki, živinorejci in drugimi interesenti konj, toplokrvnih in mrzlokrvnih, je prigašenih nad 100, med njimi 20 žrebcev zlahtne krvi. Goveje živine je prigašenih 140 glav, in sicer 40 bikov, 60 krav in 40 telec. Ves prostor, ki se je namenil na sokolskem teloradišču tej razstavi, je zaseden. Nekaj novega je letos poleg goveje razstave tudi plemenski sejm, kjer se bo nudila prilika za nakup plemenskih živali, in konj kakor tudi govedi. Na ta sejm bo postavljenih tudi 40 plemenskih ovac jezersko - sušlavske pasme. — Dohod na živinorejsko razstavo je za goveje živali, ne sprejdi pri glavnem vhodu z Gosposvetske ograde, vhod za konje je kakor lani ob strani drevovala. Vozovi se imajo spraviti na prostor zadaj za ograjo vselejma.

Ugoden nakup.

Razstavljeno češko in angleško sukno za moške obleke in damske kostume razpošiljalnice

— **Josip Ivančič** —
na ljubljanskem vzorčnem velesajmu, paviljon H
št. 427—31, se bo od danes naprej prodajalo
na drobno po **neverjetno nizkih cenah**.
Kdor si hoče pri nakupu obroke ali kostuma
mnogo denarja prihraniti, naj ne zamudi te
ugodne prilike! 3286
PREPRIČAJTE SE! OGLEJTE SI CENE!

Julijska krajina

—[Iz Postojne priobčuje »Piccolo« dopis, ki izraža pobožno željo, da bi Italijani kmalu pregnali iz postojnskega mesta domače hotelirje in jih nadomestili z italijanskimi. Dopisnik dobro ve, da je pri domačih hotelirjih vse v redu in dobro, ali ker se mora zgražati, se jezi nad tem, da ni dovolj stanovanj za tuje in da se Italijani iz starih provinc pritožujejo. Ako bo promet raste, se bo pač dal pomagati tudi s stanovanji, toda radi tega ni treba preganjati domačine. Poklicane oblasti naj jim gredo lepo na roko pa bo vse prav! Ali seveda, Postojna je »italijanska« in drugorodec naj izgine... Ta fašistovska želja pa se ne izpolni.

—j V prepado se je zvrnil voz kmeta Ivana Čubeja blizu Erzelja na Vipavskem. Čubej je bil poln sena. Cesta na ovinku nad prepadom: je bila vsled deževja rahla pa se je vdsila in padel je voz z vpruženima voloma in kmetom v prepado, kakih 10 metrov globoko. En vol se je ubil, drugi ima zlomljene noge. Čubej je ostal na senu. Si cer je proskodovan na raznih delih telesa, toda hudega se mu ni nič zgodilo.

—j 233.000 lir za loterijo na teden. V Trstu vržejo v loterijo vsak dan okoli 180 tisoč lir. Loterija dobi iz Istre 25.000 lir, iz furlanske province 15.000 in iz kvarnerske 13.000 lir, tako da dá vsa Julijska krajina v loterijo na teden 233.000 lir.

—J Zračni promet med Trstom in bri-
onskimi otoki. Gosp. Kupelwieser, znan!
posestnik na brionskih otokih pri Puli, je
kupil letalo, ki bo vršilo redno službo med
otoki in Trstom. Tako se boče olajšati po-
set brionskih otokov, katerih krasoto je
seboj cenil rajni avstrijski prestolona-
slednik nadvojvoda Fran Ferdinand.

—J Društvo za tujski promet se tudi pritegnili v boj proti tujskemu prometu. V Julijski Krajini mora bial po hotelih vse italijansko, in tujec naj se priuči italijanski ščine, ako hoče bivati na primer v Opatici mesec dni. Dr. Mann, predsednik društva za tujski promet, soglaša z akcijo, ki jo je začel »Piccolo«, kateri hoče odpraviti v Julijsko Krajini ne samo nemške, ampak tudi vse domače slovanke hotelirje. Za vzrok se navaja, da gospodje Italijani iz starih provinc s sedanjem hotelskim stanjem v Julijski Krajini niso zadovoljni. Zato morajo slasti iz Opaticje takoj izgnati vsi tujci hotelirji! Ne verjamejo, da bodo mogli iz južni Italijani vzdržati kopalske v Inl. Krajini, ako ne bo tujih gostov, kakor do slej! Gornja tma lahko za posledico, ta glna ne bo!

Poslušaj, dečica moja!

Da je perilo lepo bleščeče in ima prijeten vonj, se mora prati vedno le z „GAZELA“-milom, ki je najboljši domači izdelek.

GAZELA MILO

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1925.

— **Z naše univerze.** V študijskem letu 1925/26 je rektor naše univerze dr. Leonid Pitamic, prorektor pa dr. Karel Hinterlechner; dekan filozofske fakultete dr. Nikola Radoljčić, prodekan doktor Ljudmil Hauptmann; dekan juridične fakultete dr. Metod Dolenc, prodekan dr. Milan Škerlj; dekan medicinske fakultete dr. Alfred Šerko, prodekan dr. Ivan Plečnik; dekan tehniške fakultete dr. ing. Milan Vidmar, prodekan dr. ing. Al. Král; dekan bogoslovne fakultete dr. Lambert Ehrlich, prodekan dr. Matija Slavič. Inskripcija se prične 1. oktobra in traja do 9. oktobra. V preteklem šolskem letu je imelo naše vsučilišče 1210 slušateljev, in sicer 215 na filozofski, 343 na juridični, 67 na medicinski, 476 na tehnični in 101 na bogoslovni fakulteti. Rednih slušateljev je bilo 1171, izrednih pa 39. Slušatelj je bilo 60 rednih in 21 izrednih, in sicer na filozofski 34 rednih in 11 izrednih, na juridični 11 rednih in 8 izrednih, na medicinski 6 rednih in na tehnični fakulteti 9 rednih in 2 izredni slušatelji.

— **10. oktober 1925.** Blizamo se peti obletnici nesrečnega izida koruškega plebscista in naša dolžnost je, da ta dan resno manifestiramo za koruške Slovence. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Maticе v Ljubljani pripravlja z vso intenzivnostjo resne manifestacije širom Slovenije in se razpošilja prav te dni tozadevni dopisi in navodila na vse v poštev prihajajoče faktorje. Ze danes prosimo, da se pripravijo prav vsi kraji na to manifestacijo. Pokrajinski odbor bo šel vsem prirediteljem kolikor bo le mogoče na roko. Nemci v Avstriji pripravljajo za ta dan šume veselice, mi pa se z resnimi prireditvami spomnimo koruških Slovencev in dajmo jim moči, da vztrajajo v svojem boju za ohranitev svojega jezika in svoje zemlje, kjer je tekla zibelka Slovenstva! Slovenci, pripravite se, da 10. oktober — Koruški dan — uspešno častno za nas in za brate onstran Karavank! — Jugoslovenska Matica.

— **Vprašanje na prometnega ministra.** Pišejo nam: Pred par leti je izšlo železniško ministristvo naredbo glede četrtinske vožnje po železnicah za učence državnih učnih zavodov pri šolskih izletih. Ta naredba je bila prav umestna, čudno je bilo pri stvari samo to, da je moral učitelj voditi poučne ekskurzije plačati polovico vožnje. Bila je to ena najpametnejših naredb, ki jih je kdaj izdalo železniško ministristvo. Kolike važnosti so takji izleti za mladino, nam ni treba naglašati. Tako ekskurzijo se je lahko priredilo kratkim potom s prijavi vsaj 48 ur pred odhodom pri izhodni postaji. — Ta umestna naredba je bila sedaj razveljavljena. Odslej bo treba za vsako olajšavo pri takih ekskurzijah vložiti prošnjo naravnost na ministristvo, kar bo take naučne ekskurzije zelo otežilo, ako ne popolnoma onemogočilo. Ali je to v interesu domoznastva? Menimo, da ne! Vprašamo ministristvo, ali so se tudi pri teh naučnih izletih godile zlorabe, da se je razveljavila prvotna nad vse umestna in pametna naredba. Ne moremo verjeti. Poznamo g. ministra kot uvidnečnega moža, zato smo prepričani, da bo zopet dovolil za naučne ekskurzije na železnicah vse ugodnosti, ki so bile prej v veljavi.

— **Vprašanje konzularne akademije.** Beogradska trgovska zbornica je že na lanišletnem kongresu jugoslovenskih prirediteljev stavila predlog, da se osnuje modernemu gospodarstvu primerna konzularna akademija, kjer naj bi se specialno šolali naši bodoči konzularni zastopniki. — Ministristvo prosvete, nato izdelalo del načrta glede ustanovitve konzularne akademije. V zakonu o dvanaestih pa se nahajajo celo posebne postavke in krediti za ta zavod. Beogradska trgovska zbornica bo nadaljevala s svojo akcijo in bo vprašanje konzularne akademije znova pokrenila na kongresu in sestanku prirediteljev dne 19. in 20. septembra.

— **Štipendije za inozemstvo.** Ministristvo prosvete je sklenilo, da bodo prejemale in odeslej štipendije za inozemstvo samo di. plomirani dijaki in absolventi domačih visokih šol, in sicer na podlagi razpisa v službenih novicah. Tozadevne prošnje pa se bodo morale vlagati izključno preko šolskih uprav. Tudi take direktne prošnje bo ministristvo načelno odklonilo.

— **Gojenci ministristva prosvete.** Glasom sklepa ministra prosvete se morajo vse prošnje za štipendije vlagati preko univerzitetnih uprav in uprav šol. Prošnje, ki se vložijo direktno pri ministristvu, se v bodoče kratkomalo odklonijo.

— **Kongres Saveza apotekarskih saradnikov v kraljevini SHS** se vrši to leto kot V. v Mariboru v dneh 6., 7. in 8. t. m. Otvoritev in pozdravni govori prične jutri ob 11. uri. Najvažnejše vprašanje, ki se ima kmečno rešiti, je ono apotekarske zbornice (ene za celo kraljevino) in kandidacija v saradniško sekcijo B te zbornice. Nadalje debata o pristopu v internacionalno unijo kondicionirajočih magistrov farmacije in Savez privatnih namještov. Sekcija za Slovenijo, je že dve leti organizirana v Zvezi društev priv. nam., ki ima svoj sedež v Ljubljani. Reševala se bo tudi ekonomska stran saradnikov. Druga za cel stan važna vprašanja spadajo med eventualija, — skupna posvetovanja, da se tako poedine sekcije v svojih delokrogih pripravijo na pohod k boljšim časom. Reforma študija, edinstvena farmakopeja in zakon, plačeva blagajna, — so še vedno vrzeli v tem stanju. Na tem kongresu utegne b

sklenjeno, da se sedež savezne uprave prenese iz Beograda v kako drugo mesto.

— **Nov zdravnik v Novem mestu.** Zdravnik dr. Franko, sin pokojnega gorškega rodoljuba, je nastopil službo sekundarja v bolnici usmrtjenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Ker stanuje gospod sekundarj v zavodu samem, je to za bolnike jako ugodno, ker je zdravniška pomoč vsak čas pri roki.

— **Izlet poštarjev v Split.** Pod protektoratom Saveza poštinih, brzojavnih in telefonskih uslužbenecv in pod vodstvom zagrebške organizacije se priredi v dneh od 5. do 8. septembra t. l. za organizirane poštne nameščenice in njihove družinske člane izlet v Split. Izletniki so se zbrali 4. t. m. v Zagrebu. Odhod po novi železnici z brzovlakom ob 18. uri iz Zagreba proti Splitu. Dne 5. t. m. prihod v Split, odmor, razgled s Splita in kopanje. Naslednji dan izlet iz Splita s parobrodom na otoke Vis, Komiz, Biševo in Hvar. Zvečer povratek v Split. Dne 7. septembra izlet v Trogir, Kaštel in na solinske razvaline. Dne 8. septembra odhod iz Splita proti domu.

— **Mednarodna konferenca o alkoholu.** V torek se je otvorila v Ženevi mednarodna konferenca o alkoholu v navzočnosti 80 delegatov iz 24 dežel. Zastopano je tudi Društvo narodov, mednarodni delovni urad in druga slična društva. Razpravlja so o alkoholnem režimu v kolonijah, o odpravi tihotapstva z alkoholom, o interesnih konfliktih alkohol uvažajočih držav in onih z zakonodajo, ki je protialkoholna, prohibitivna ali alkohol močno omejujoča.

— **Razpis natečaja.** Razpisana je služba starešine pri poštah: Cankovo (II/I), Luka pri Zidanem mostu (II/I), Mokronog (II/I), Sodražica (II/I), Žužemberk (II/I) in Dravograd (II/I). Rok za natečaj za vse službe je 14 dni. Prošnje naj se vlagajo pri pošt-nem in brzojavnem ravnanstvu v Ljubljani.

— **Osebnost v pošti.** Poročili so se: Mirko Hočvar, poštni uradnik v Celju, z gospodično Marijo Koracin iz Celja; Matija Stiglic, poštni uradnik v Celju, z gđno. Marijo Kobe iz Celja; Stana Rapotec, poštna uradnica v Mariboru, z gimnazijskim profesorjem g. Rudolfom Pregliem iz Murske Sobote; Ivan Ra-bič, poštni uradnik v Škofji Loki, s Karlo Hladnik, poštno uradnico iz Škofje Loke.

— **Ustanovitev Zveze gradbenih združenj.** Ze dalj časa se je razpravljalo vprašanje o ustanovitvi Zveze gradbenih združenj. Pred nedavnim časom v to svrhu izvoljeni pripravljalni odbor je sklical sredi dne 4. t. m. sestanek zastopnikov obstoje-čih gradbenih združenj v prostore gostilne pri Mraku. Vsled soglasnega sklepa se je pretvoril sestanek takoj v ustanovni občni zbor, ki je sprejel po pripravljalnem odboru izdelana pravila ter izvolil v odbor za registracijo sledeče zastopnike: g. Antona Kristana, bivšega ministra (zadruga »Stan in Dom«), dr. Stankota Lapajnet, vseučiliškega profesorja (zadruga »Dom in Mir«, dr. Fran Spiller - Muysa, okr. glavarja (zadruga »Dom in Vrta«) arhitekta Miroslava Zupana (zadruga »Hera«) hidrotehniko Emila Podkrajška in poslovodjo Josipa Pajntarja (zadruga »Delavski dom« na Viču). Zveza ima glasom svojih pravih namen združiti vse gradbene, stanovanjske in sorodne zadruge v državi ter potom združnega stavbarstva pospeševati gradbeno akcijo v svrhu odprave stanovanjske bede. V to svrhu preskrbuje zemljišča, stavbeni material, napeljuje

cest, kanalov, vodovodov in elektrovodov ter daje poasnila in nasvete v vseh gradbenih in kreditnih zadevah. Izposlovati hoče od poklicanih oblastev in korporacij ocen stavbeni kredit in podporo ter olajšave glede takih in drugih pristojbin. Sodelovala pa bo tudi pri izdelavi zakonskih načrtov glede stanovanjskega vprašanja in gradbe združnih in družinskih hiš. Zveza ima torej sedež v Ljubljani (začasno Aleksandrova cesta 5). Priznati moramo, da je bila ta Zveza že nužno potrebna, da se poživijo naše združno stavbarstvo in stavbno gibanje sploh. Brezdvomno je, da bo Zveza kot reprezentantinja vseh gradbenih združenj lahko dosegla uspehe pri vseh merodajnih faktorjih (osobito državi in občinah), ker jo le-ti bodo morali upoštevati. Zaslužil pa tudi zbog idealnih ciljev, ki si jih je stavila, vso podporo.

— **Vreme.** Vremenske opazovalnice napovedujejo za nedeljo: zopet naraščajoče pooblačenje, mestoma nekoliko dežja, precej toplo po hladni noči. — Včeraj je bilo po vsi Evropi oblačno razen v Sofiji, deževalo pa je v Londonu, na Dunaju, v Salzburgu, Gradcu in Celovcu. Javno je bilo v Trstu, na Obirju, v Julijskih in Savinskih planinah ter v Karavankah je snežilo. Najvišjo temperaturo so imeli v Rimu 24°, najnižjo pa v Hamburgu, Monakovem in Bruslju 9°.

— **Razglas o neizročljivih poštinih pošilkah za mesec julij 1925.** Po določilih člena 66 pravilnika za notranjo poštino službo I. del je objavljen za mesec julij 1925 spisek neizročljivih pošilk, ki leže v shranjevalnem uradu poštnega ravnanstva v Ljubljani. Naslovniki, oziroma pošiljatelji omenjenih pošilk se pozivajo, da pridejo v roku enega leta od dne tega razglasa ponje, ker bo sicer poštna uprava, ko ta rok poteče, nevročljive te pošiljke na javni dražbi prodala, če so brez vrednosti vsebine, pa uničila. Izkupček za prodane pošiljke, oziroma gotovina, ki bi se našla v pošilkah, je na razpolago upravičenim osebam še za dobo nadaljnjih dveh let, potem pa zapade v korist poštne uprave.

— **Poštninska prostost odbora za prenos Njegoševih kosti.** Po brzojavnem ministristvem odloku št. 49.210 z dne 25. avgusta 1925 se bo vršila dne 21. septembra t. l. ob prenosu Njegoševih kosti s Cetinja na Lovčen velika državna svečanost, ki bo imela značaj državnonarodnih in kulturnih manifestacij. V ta namen se je ustanovil glavni odbor na Cetinju, ki posluje kakor državna ustanova. Zato so vse poštne pošiljke, ki jih pošilja ta odbor, oproščene poštinih pristojbin v istem obsegu in pod istimi pogoji kakor pošiljke ostalih državnih ustanov.

— **Komunistični spisi.** Beogradska policija je zaplenila prevod Buharinove knjige »Teorija ekonomskega preobražaja«. — Prevod je poskrbel bančni uradnik Nastas R. Petrovič, ki ga je policija zaprla na podlagi zakona o zaščiti države. »Baikan« pravi, da čaka Petroviča najmanj 20letna kazen.

— **Pri glavobolu, omotičnosti, tesnobi v prsih, toččenju srca** sežite po staropreizkušeni grenčici »Franz - Josef«. Poročila višjih zdravnikov s klinik za žlezočne in črevesne bolezni zaznamujejo, da je voda »Franz - Josef« prav izborna učinkujoča prirodno odvajilo. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudniskimi vodami. 153/L

— **Suša v Črni gori.** Te dni je došlo iz Črne gore poročilo, da vlada tam velika suša in da že tri tedne ni deževalo. V okolici Nikšića je napravila suša na polju veliko škodo. Pri nas pa toliko preveč dežja!

— **Zahvala.** Posestnik Franc Česen v Dolu pri Ljubljani, se zahvaljuje tem potom

vsem plemenitim darovalcem, ki so mu pri-skočili v nesreči na pomoč ter omogočili vsaj deloma nadomestiti po požaru prizade-to škodo. Posebno se zahvaljuje načelniku gasilnega društva g. Francu Šimencu za njegovo požirovalno delo.

— **Na lovsko razstavo in lovski kongres v Zagrebu!** Dne 8. septembra t. l. se otvori v Zagrebu velika lovška razstava kraljevine SHS, kakor je bilo v časopisih že objavljeno. Po poročilih, ki jih dobimo iz Zagreba, je razstava izredno bogata, tako da nudi posetnikom velik užitek. Tudi Slovenija je častno zastopana. Drugi dan 9. septembra dopoldne se prične lovski kongres, kjer se bodo obravnavale vse važnejše točke lovstva, kakor organizacija lovstva, kinologije, puškarstvo, lovška municija itd. Ta kongres je za lovske kroge velikega pomena, ker bo to prvi enotni nastop lovcev v zaščito svojih interesov. Tudi slovenski lovci moramo biti na tem kongresu častno zastopani. Pozivljamo vse svoje člane, naj pohite dne 9. septembra na kongres. Plačati je le polovično vožnjo in sicer je treba kupiti legitimacijo, ki jih prodajajo banke po 30 Din in celo železniško karto. Te karte se pa ne odda, marveč se jo da žigosati in z njo se vsak posestnik razstave oziroma udeleženec kongresa pelje brezplačno domov. — Na svidenje v Zagrebu! — SLD.

— **Vabilo na XXXVI. redno veliko skupščino Društva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** v nedeljo, dne 13. septembra 1925. leta o polu 11. uri dopoldne v Brežicah, v vel. dvorani »Narodnega doma«. Spored: 1. Nagovor prvomestnika; 2. Tajnikovo poročilo; 3. Blagajnikovo poročilo; 4. Poročilo nadzorništvu; 5. Volitev članov v družbeno vodstvo (4 članov); 6. Volitev nadzorništvu (5 članov); 7. Volitev razsodništva (5 članov); 8. Sprememba družbenih pravil; 9. Proračun za l. 1926, 10. Slučajnosti. — Vodstvo »Društva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« dne 30. avgusta 1925.

— **Jeklene valjane zastore** ter vsa ključavnica dela izvršuje ter se pripravlja za cenjena naročila ključavničarstvo Avgust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. — Glej današnji Inerzat na zadnji strani! 1566-n

— **Kuhinjsko posodo** lahko dobite samo za 2 Din na tomboli Sokola I dne 13. septembra. 1603-n

Iz Ljubljane

— **Nj. Vel. kralj na veleseslmu.** Dne med 14. in 15. uro popoldne prispe z Bleda kralj, da si ogleda naš velesesl. Na sejmšču ga sprejmejo zastopniki političnih, gospodarskih in drugih korporacij.

— **Prihod vojnega ministra v Ljubljano.** Z današnjim opoldanskim brzovlakom se je pripeljal v Ljubljano minister vojne in mornarice g. Dušan Trifunović. Minister se je takoj odpeljal na Bled.

— **Vpis na ljubljanski univerzi.** K naši vesti, v kateri smo po beogradske informacije poročali, da se vrše konec septembra vpisi na univerzah v državi in torej tudi na ljubljanski, pripominjamo, da vest ne odgovarja resnici in da bo ljubljanski rektorat že o pravem času potom časopisja obvestil visokošolce o natančnih rokih za vpise in izpite.

— **VI redni letni občni zbor** pevskega društva »Krakovo-Trnovo« se vrši v nedeljo, dne 6. t. m. ob 9. dopoldne v gostilni g. M. Sokliča, Pred konjušnico. — Odbor.

— **Člani Orjuna št. Jakob - Krakovo.** Trnovo se vabijo na sešatek v gostilno Kavčič na Prulah v soboto 5. t. m. ob 8.

uri zvečer v svrhu pogovora udeležbe raz-vitja prapora v Mirni na Dolenjskem. — Zdravo! — Odbor. 1606-n

— **Ljubljanski skavti!** Danes, v nedeljo 6. t. m. je stegova skupščina. Zbirališče vseh ob 3 na realki. Vsi v kroju! 1614/n

— **Kdor se udeleži ljubljanskega veleseslma,** naj poseti tudi družabni večer, ki ga priredi 5. t. m. mestna Orjuna Ljubljana v areni Narodnega doma. Spored je zelo zanimiv, svira salonski orkester. Za prvo-vrstno pijačo in jedila je preskrbljeno. Vabimo še posebno vnanje člane naše organi-zacije.

— **Opozarjamo športnike in drugo občinstvo,** da si ogleda športno razstavo, ki nudi bogato sliko o razvoju ter uspehih našega športa. Vstopnina je tako minimalna, da jo zmore vsakdo in gre v korist razstav-ljavec. Razstava je na veleseslmu, pavil-jon »K«.

— **Otvoritev jesenske sezone v Ljubli-ni.** Jesenska sezona se otvori v Ljubljani s prijateljsko tekmo Ilirija - Jadran, ki bo po-dala nekako sliko o moči obeh klubov. Ilir-ija se je sicer pozajala s prvakov Romun-ske F. C. Kiniszy, ki pa je stavil previsoke pogoje.

— **Ilirija - Jadran.** SK Ilirija otvori jesensko nogometno sezono jutri, 6. t. m. s prijateljsko tekmo z SK Jadranom. Jadran stoji med ljubljanskimi klubi v prven-stveni tabeli prvi za Ilirijo, pokalna tekma med njima je izpadla s tesno zmago Ilirije 2:1. Jutrišnja tekma bo prinesla torej pred-vidoma ostro in zanimivo borbo. Predigra Panonija - Ilirija jun. prične ob 15.30, glavna tekma ob 17. Članstvo udeležencev treh klubov ima pravo do nakupa mladinskih vstopnic proti predložitvi izkaznice. 1612/n

— **Poskusen samomor.** Včeraj ob 16. je skočila v Ljubljano pri Jugoslovenski ti-skarni Frančiška Ambrožič, žena krojača, stanujoča Zrinskega cesta. V vodi je pričela klicati na pomoč. Na njene obupne klice sta prihitela stražnik Putinja in neki uslužbe-nec Jugoslovenske tiskarne. Stražnik je vr-gel v vodo velik tram, katerega se je po-tapljajoča se Ambrožičeva krčevito oprijela ter se obdržala na površju vode, uslužbe-nec pa je obvestil rešilno postajo. Prihiteli so gasilci ter rešili nesrečno ženo iz obup-nega položaja. Ambrožičeva je bila z rešil-nim avtom prepeljana v bolnico in izročena na opazovalni oddelke, ker obstaja sum, da je dejanje izvršila v hipni duševni zmede-nosti.

— **Tatvina kolesa.** Trgovcu Tomažu Mencingerju je bilo v Tavčarjevi ulici ukrade-no kolo, vredno 1500 dinarjev.

Čudovito

kaj vse izdelujejo dandanes iz čokolade. Ni čuda, da postanejo premočnim vodena usta, ko ogledujejo razstavljene izdelke tovarne čoko-lade »MIRIM« na veleseslmu, paviljon H. Pri-znati moramo, da je tovarna dosegla v svojih izdelkih tako dovršnost, kakor malčkata.

u — **Preselitev trgovine.** Staroznana trgo-vina Meršol se je preselila iz Mestnega tr-ga v Wolfovo ulico št. 5 (hisa Krejčič). Glej današnji oglas. 1709

— **Poskusite takoj in prepričali se bo-dete,** da ima milo »Gazela« take vrline, ki ga usposablja za nenadomestljivega pri vsakem varčnem in pametnem gospodinj-stvu. 156/L

u — **»Budha«** čaj na veleseslmu. Oglejte si »H« paviljon št. 461-465. 1720

u — **Parno in kadno kopališče v hotelu »Sion«** bo za čas veleseslma odprto vsak dan od 7. do 18. ure. 1719

TRI

TRI za namakanje

ZLATOROG terpentinsko milo

za pranje perila!

TRI

TRI-SODA trikrat izdatnejša od mila in vseh pralnih praškov.

Čudovito čisti:

tla

parkete

linolej

lesene izdelke, kovinske predmete, stekleno posodo, porcelan - lončeno posodo, mar-mor - steklene plošče, zrcala - kristale.

TVORNIC - ZLATOROG - MARIBOR

Izdelovanje
kranjskih klobas
iz samega prašičevega mesa
à Din 5.— komad, 8 komadov
tehta 1 kg.
Razpošilja v vsaki množini
Frano Fister, Zaloška c. 1.

Dr. Ivan Pintar
ne ordinira do
sobote, 12. septembra

Najstarejša slovenska
gleskarska in ličarska
delavnica
Ivan Brinoli, Dunajska c. 19,
se priporoča izvršitev točne crne
zmerne.

Damska konfekcija
in modni salon

T. Kunc, Mestni trg,
Blagovi in svila v zalogi.
Najnižje cene! Prosvetno delo!

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.
krovet, stavbi, galerijski in okrasni
klesar, instalacije vedovodov.
Vzdržava strojevodov, kopališče in klesane naprave
Izdelovanje posod iz pločevine za
firnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle)
105 L za konzerve.

L. Gerkman
= trgovina z usnjem na debelo =
Ljubljana, Sv. Petra c. 71
nasproti tovarne Polak.

Strojna mizarstva
delavnica

v bližini Ljubljane se pod ugod-
nimi plačilnimi pogoji odda v na-
jem oziroma se PRODA. Poizve
se pri ALOMA COMPANY, Ljub-
ljana, Kongresni trg 3. 169-L

J. Stjepušin
— Sisak —
preporuča
najbolje tambure, žica
partiture, škole
i ostale potreb-
šine za svo
glazbalo. Odli-
kovan na pa-
riški izložbi. — Cienici franko.

Kdor bi rad na morje,
se mu najtopleje priporoča

Pension-hotel Rokan
Selce kod Crikvenice
Izvrstna kuhinja. — Lepi nasadi.
Pension s stanovanjem za 10 dni
Din 650. — Priporoča se lastnik
Alols Beranek.

Najcenejše kupite pri
Josip Petelincu
GALANTERIJ
modno blago, sukanec,
toaletno milo, vezni-
ženske robce, razne ščetke,
palice, nahrbtnike, roga-
vice, rokavice, potrebščine
za čevljarje, krojače, švi-
lje, sedlarje.
En gros En detail
Ljubljana 138-L
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Inhalacijski aparat
„Augolator“
izvrstno izdruvalno
sredstvo pri vseh
bolezni h sapnih or-
ganov. Zahtevajte
še danes prospekte.

Oglejte si razstavo na velesejmu.
paviljon G 342.
Razpošiljalnica „AUGOL“
gen. zastopstvo za S. R. S.
Jože Čebulj, Jesenice, Gor., Slovenija.

Svetovna
učinkovitost!
po vsem svetu zaščitena! Patenta
ključa za obliko v tolov-
niškem žepu, neobhodna vsa-
komur. Varuje vrata in stene. Se
ovsod lahko pritrli na en pri-
jem. Peresno lahka. Zastopana po
vsem kontinentu. Dobiva se pri
Anton Reya,
SALZBURG, Austria
Dreifaltigkeitsstrasse 13
Odda se zastopstvo za SHS

Mlin na Bregu ob Savi
na 3 gonilna kolesa, 160 konjskih sil vodne moči, sta-
novanjsko hišo in preko poldrugi hektar zemljišča, gozda
in kamnoloma **proda** takoj zapuščina pok. Vinko
Majdiča, kamor naj se pošljejo ponudbe. 3224

Parno polustabilno lokomobilo 16-20 HP
iz tvornice R. Wolf, Magdeburg, popolnoma v dobrem stanju, spo-
sobno za takojšnji pogon, **prodam** ceno zaradi povečanja podjetja.
Mato Vezmar, VALODER, pošta Popovača. 3239

Mehanično umetno vezenie
perila, zastorov, monogramov, oblik bluz itd. v plo-
ščatem in veržnem vodu, **madelra, richelle** z belim in naj-
različnejšim materijalom. — **Entianje, predtiskanje.**
MATEK, Ljubljana,
poleg hotela „Strukelj“. 18-L

Priporoča se
domača izdelovalnica klobukov
Franc Bernik, Ljubljana - Siska
Slovenska cesta
Paviljon na velesejmu H št. 411, 413, 415

Vsem obiskovalcem velesejma
se priporoča, da si ogledajo razstavo v paviljonu I št. 624, kjer
je razstavila tvrdica: **F. in I. Gorčičar „Pri Ivanki“** Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 29. predmete damske konfekcije lastnega iz-
delka in sicer: plašče, bluze, obleke, velike in male predpasnike
itd. v krasni izbiri. — V tej trgovini se dobi tudi razno moško in
žensko perilo po najnižji ceni. — Za trgovce posebej nizke cene.
Geslo tvrdke je: „Mali, a tem gostejši dobiček.“ 163-L

Stavbna družba d. d. opekarna na Viču
ima stalno v zalogi:
prosvetno strojno opeko, bobrovec, kakor tudi
zareznane strešnike, žebake in zidno opeko. Po
zelo ugodni ceni se oddajo tudi drugovrstni za-
rezani strešniki in bobrovci. — **Prodaja se v**
pisarni STAVBNE DRUŽBE d. d. v Ljubljani,
Levstikova ulica 19 — ali pa v OPEKARNI
na Viču. 2074

Posetniki velesejma,
oglejte si veliko zalogo
vsakovrstnih poljedelskih strojev, orodja in
strojev za rokodelce in vsega v železniško
stroko spadajočega blaga pri
Schneider & Verovšek, Ljubljana, Dunajska 16
Nizke cene 3022

Ivan Perdan, nasledniki,
Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga. Glavni
založnik Ciril in Metodovih vžgalic, nudi po najnižji
dnevni ceni: kavo, riž, najfiniješe namizno olje, testenine,
čaj, žganje in vse drugo špecerijsko blago. Postrežba
točna in solidna. 2985

DOBAVITELJE,
sposobne za
sadije, sočivje in deželne pridelke itd.
Iščemo.
Vp. ašanja na **FABIAN & AHORNER, Südfrüchten-**
Obst- und Gemüse- Import, Leoben, D. Ö.
Langgasse Nr. 23. 3238

Inženir GUSTAV ZEMANEK
Ljubljana, Gorupova ulica št. 17, telefon št. 621
izvršuje najceneje 3134
vse naprave za d'edenje premoga
Cistilce patent „Neckar“. Duplex-Mono, kontrolni
aparati gorljivih plinov, vodovodne in turbinske naprave,
centralne kurjave itd.
Najcenejši nakup bakrene žice in ploščice za
oblaganje zidu in tal.

PIPAN & CIE kemična komerc.
družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta št. 2.
Ia ameriška pensilvanska vsakovrstna strojna
olja, tovarna mast, benzin, terpentini, la nor-
veško riblje olje, kemični in tehnični pred-
meti. Ia angleško tolvay jedilno olje znamke „hub“.
Surovine za usnjarne in mlarne. 2993
Ljubljanski velesejem, paviljon „E“ 79, 81, 83

Nebrez Burgit pravi:
Zdaj so v modi koničasti čevlii,
pa ne zameriti nikomur, da hodi s modo, saj tudi po mojem okusu so
graciozne noge.
Kar pa je ogledovalcem vesela očena paša, je pa nosilec takih
čevljev, žal da, skoro vselej muha pa kurjih oces, in je izprehod s njimi
karkoli, niti.
Tudi najvolnejši čevlji shimmy nam bo trajava pot, predpust pa gro-
zovit postni čas za plešanje, ako se pravčasno ne izneči teh mušic.
Zato ne moremo radiši pogostokrat opozarjati na Burgit in ope-
vano priporočati, kako prijetno in zanesljivo obliži za kurja očesa Burgit
v malo dneh tega nadležnega vsiljiva odstrani s koretno vred.
Ostalo pa naj bi se samo pri tem, nego naj bi svojim nogam pri-
voščili tudi blagodat Burgitovega obliži za podplate na nogah in Burgitove
kopeli.
Burgitove obliži za podplate v najkrajšem času reši podplate na nogah
vseko trde kože. Burgitova kopel za noge očisti pekočo nogo, skrepi kite in
mišice, noge pa napravi voljne, da se prilagodijo tudi najbolj tesnim čevljem.
Nogejte noge marljivo z Burgitom in vedite, da se skupen zavitek
Burgita z vsemi tremi preparati dobiva po prednostni ceni 30 Din tukaj po
drogerijah, pa tudi v vsaki lekarni.
Ako bi pa pri Vašem dobavitelju to zdravilo polko, kar je pri velikem
povpraševanju mogoče, se obrnite naravnost na našega založnika
Ivan Svetec, NOVO MESTO.
Burgit, dr. z o. z., Freilassing, Bayern. 3240
Važno! Shranite! Nadaljevanje sledi!

Aprovizacija direkcije drž. železnica v Zagrebu
potrebuje cca.
500 vagona ogrijevnog drva I-a bukove cjepanice.
Ponude najkasneje do 15. septembra o. g. sa naznakom cijene
ab vagon tovarna stanica poslati na upravo gornje aprovi-
zacije, Petrinjska ulica 38. 3236

GENERATORJI se kupijo
na krožni- in istomerni tok, rabljeni, od 5 do
30 HP v popolnoma brezhibnem stanju, kakor
tudi bakrena žica, izolatorji i. t. d.
Ponudbe z natančnim popisom na
upravnishvo „Slovenskega Naroda“
pod „Generatorji“. 3276

Sanatorij dr. K. Szegö — Abbazia —
— (OPATIJA)
Zdravljenje z utrjevanjem in učvršćevanjem,
Najprijetnejše bivanje za rodbine. Otroci od 7. let
naprej tudi brez spremstva. Nudi otrokom vso na-
slado obrežne kopeli, staršem popolno pomirjenje,
69 T

Zahvala.
Ob nenadni in bridki izgubi mojega
iskrenoljubljenega in nepozabnega soproga
gospoda
Ing. Pavla Czechaka
višjega gradbenega komisarja državne železnice
mi je došlo od vseh strani toliko priscrñih
izrazov iskrenega soćutja, da mi je nemo-
goće zahvaliti se vsakemu posebej. Bodi
torej tem potom izrećena moja najtoplejša
zahvala vsem in vsakemu posebej, osobito
gg. pevcem in godbi železnićarjev za gan-
ljive žalostinke, dalje vsem darovalcem pre-
krasnih vencev in vsem, ki so dragoga mi
pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.
Franci Czechak roj. Pfeiller,
v imenu vseh sorodnikov.

Zahvala.
Ob prerani in prebridki izgubi našega iskreno
ljubljenega soproga, očeta, deda, brata, svaka, strica
in tasta, gospoda
Ivana Bizovićar
posestnika, trg. in umet. vrtnarja itd.
nam je došlo toliko tolažilno izrećenih soćutij, da nam
ni mogoće zahvaliti se vsakemu posebej.
Izrećno bodi izrećena zahvala za tolažilne obiske
in besede preć. gg. Fingariju in Vrhovniku, ki sta
blagopokojnika vedno obiskovala ob času njegove bo-
lezni. Dalje bodi izrećena zahvala Zadrugi trgovskih
vrtnarjev za Slo enjo in Slavcu za častno spremstvo,
pevskemu društvu za ganljive žalostinke, vsem daro-
valcem prekrasnega cvetja ter vsakemu, ki je blago-
pokojnika v njegovi mućepolni bolezni obiskoval in
tolažil ter vsem onim, ki so ga spremili na njegovi
zadnji poti.
Izrećena bodi tedaj zahvala vsem in vsakomur.
3250 Ljubljana, dne 4. septembra 1925.
Žalujoći ostali.

DIGAY
LIQUEURS ET SPIRITUEUX FINS
LJUBLJANSKI VELESEJEM
Pile — vsakovrstne
— (turpije) — **rašpe**
izdeluje strokovno ter prevzame tudi vsa specialna naročila po
zmernih cenah
pilarna IVAN FIGAR
Ljubljana, Hrenova ulica 19 3103

15 letno iamstvo
najpopolnejši **STOEWER** ši-
rinski stroji s pogreznjivim
transporterjem (grabelic)
enostavnim premikom je
pripravljen za štopanje, ve-
zenje ali šivanje
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Celeburgova ulica 6/1. 116 T
Telefon št. 980

DAMSKÉ KLOBUKE
v vseh modnih barvah in najnovejših oblikah nudi
tvornica klobukov
FRAN BERNIK
LJUBLJANA, (Spodnja Sliška)
Slovenska cesta. 3283

L. Turk - Ljubljana -
Pred škofijo 1-1
Strojno pletenje, nogavice, če-
pice, obleke, jopice, majce itd.
Najnižie cene 2984

Dežni plašč 41 L
iz angleške gumirane tkanine Din 270 —, posebno
dobra kakovost Din 360 —, specialiteta „Covercoat“
Din 350 —, dežna pelerina iz nepremotljivega lodna
Din 380 —, za dečka Din 150 —, razpošilja vele-
trgovina R. STERNICKI, Celje št. 21. Ilustrovani cenik
s 600 slikami se pošlje vsakemu zastopni, vzorci
od sukna, kamgarne in razne manufakturne robe po
samo 8 dni na ogled. Kdor pride z visokom osebo
kupovat, dobi na kupu primerno povrnitev vožnje.
Kar ne ugaje in ni odrezano, se zamenja ali vrne
denar. Naročila čez Din 500 — poštnine prosto. —
Trgovci enoraz cene

NAIBOLIŠI BRNSKI BLAGOVI
specijalni predmeti brez konkurence 172-L
blago za gospode in dame,
atamčeno iz čiste volne
čvrste kvalitete in najmodernejših vzor-
cev razpošilja po jako nizkih tovarniških
cenah več nego 40 let kot strogo solidno
svetovno znano tvorniško skladišće sukna
SIEGEL - IMHOF, BRNO,
Paiackeho třida 12.
Vzorci gratis in franko. Isto tudi privatno.

SIR pravi
bohinjski
zajamčeno polnomasten, velikoluknjičast, ki ne zaostaja
prav nič za pravim švicarskim ementalcem, dobite le pri
Franc Zmiteku, Bohinjska Bistrica
Postrežba točna, cene nizka. — Zahtevajte ponudbe.
VELESEJEM PAVILJON „J“ štov. 647
Zastopnik ALBIN TURK, LJUBLJANA.

Makulturni papir
à kg Din 5.—
prodaja
uprava „Slovenskega Naroda“

Edino najboljši šivalni stroji
so le
Josip Petelinca
známke GRITZNER, ADLER,
PHONIX za rodbino, obrt in
industrijo. — Posamezni deli za
stroje in kolesa, Lamerz igle.
LJUBLJANA 164-L
blizu Prešernovega spomenika

Najbolje 3272
dalmatinsko
grozdje
te bijelo i crno novo vino dobije se
kod Jugoslavenskega stru-
kovnog saveza u Pagu.
Bejba počimlje dne 9. o. m.

Prva jugoslovanska tvornica vagonov, strojev in mostov v Brodu na Savi potrebuje nekaj izvrstnih ključavničarjev

kateri so večji del pri gradnji vagonov in mostov. — Prosilci naj se osebno ali pismeno obrnejo na poslovno upravo gornje tvornice.

Naznanilo.

Podpisana tvrdka, katera se nahaja v Ljubljani na Mestnem trgu št. 18 že nad 30 let naznanja vsem svojim častitim odjemalcem, da se je **PRESELILA** koncem avgusta t. l. v novo urejene prostore

Wolfova ulica št. 5 — prejšnja trgovina
Anton Krejči, vogal „Zvezde“.

Tem povodom se tvrdka vsem svojim p. n. odjemalcem najtopleje zahvaljuje za dosedanje vsestransko naklonjenost in jih prosi, da ji ostanejo zvesti tudi na novem prostoru, zagotavljajoč jim točno in solidno postrežbo s prvostnim in treznim blagom priznane najboljših tovarov po zmernih, solidnih cenah. — Zlasti opozarja na veliko izbiro volne, svile, bombaža za vsa točna dela; D. M. C. preje, vseh vrst potrebščine za krojače in šivilje, dalje rokavice, nogavice, robce, moško, žensko trikot perilo, kravate, otroške nogavice, kapice, jopice, vseh vrst gumbe, galanterije itd. Velika izbira vezenin, predtiskanje ženskih ročnih del z veliko izbiro vzorcev vseh tehnik vezanja. Predtiskanje in vezanje monogramov vseh vrst, lastno strokovno risanje napisov na zastave, trakove itd.

Del tvrdke ostane do konca t. l. še v starem prostoru, Mestni trg št. 18.
USTANOVLJENO 1887. **USTANOVLJENO 1887.**
Velepoštovanjem **F. Meršol nasl. L. Avčin in S. Gerlovič**

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših izda-
jah ima vedno v zalogi
knjigarna
„TISKOVNE ZADRUGE“
V LJUBLJANI, PRESERNOVA UL. 54
(nasproti glavne pošte).

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani oddaja težaška in zidarska
dela, betonska in železobetonska dela,
tesarska dela in krovna dela
za skupino hiš v Mariboru ob Kralja Petra trgu.

Vsem interesentom, našim državljanom so na vpogled načrti, pogoji in stroškovniki od 10. t. m. ob uradnih urah v pisarni Pokojninskega zavoda. Na željo se oddajo ti pri- pomočki interesentom proti povračilu nabavnih stroškov v uporabo.

Težaška, zidarska, betonska in železobetonska dela se oddajo skupno enemu podjetju. Tesarska in krovna dela se pa morejo oddati tudi deljeno na več podjetij.

Obvezne s 100 Din kolekovane ponudbe se morajo vložiti pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ul. št. 8, najkasneje do 22. (dvaindvajsetega) septembra t. l. opoldne.

3255

V LJUBLJANI, dne 4. septembra 1925.

Havre-Newyork samo 6 dni čez morje
Francoska linija - - (French Line)
Cie. Gle. Transatlantique in družba CHARGEURS
Renns za pomorske vožnje
v Severno in Južno Ameriko, Avstralijo ter Kanado
Dobra hrana in plača brezplačno.
Exkursparniki: „PARIS“, „FRANCE“, „de GRASSE“
Vozne listke in tozadovna
pojavnila daje
Ivan Kraker
zastopnik v Ljubljani
Kolodvorska ulica 41

MALI OGLASI

Službe
Strojepiska
začetnica, večja sloven-
skega, srbo-hrvatskega in
nemškega jezika — išče
službo. — Glede plače
po dogovoru. — Dopisi
pod „Strojepiska/3201“
na upravo „Slov. Nar.“
Absolventinja
trgovske šole, večja slo-
venskega in nemškega je-
zika — išče začetno slu-
žbo. — Ponudbe pod „Za-
četnica/3203“ na upravo
„Slov. Naroda.“
Knjigovodkinja
izurjena, zmožna tudi
vseh drugih pisarniških
del — išče službo pri
večjem podjetju. — Pon-
udbe pod „Knjigovod-
kinja/3231“ na upravo
„Slov. Naroda.“
Trg. pomočnik
špecerije ali manufaktu-
re išče službo na dežel-
ni. — Ponudbe pod „Voja-
ština prost/3230“ na upr-
„Slov. Naroda.“
Vpokojenec
40 let star — išče službo
v kakšni pisarni; event-
tudi za slugo. — Ponud-
be pod Vpokojenec/3229
na upravo „Slov. Nar.“
Plačilni natak
išče službo za kavarano
ali večjo restavracijo. —
Dopisi pod Natak/3160
na upravo „Slov. Nar.“
Urarski pomočnik
išče službo. — Dopisi na
upravo „Slov. Naroda“
pod „Urar/3184“
Dva kleparska
pomočnika
sprejme takoj — J. Fijel,
klepar, Ljubljana, Pre-
šernova ulica 5. 3198
Starejša vdova
pridna — išče službo pri
samostojnem gospodu kot
gospodinja. — Dopisi na
upravo „Slov. Naroda“
pod Gospodinjstvo/3204.
Trajen zaslužek
in sigurno „kistenco“ ima-
jo spretni krajevni za-
stopniki — firme Steiner
& Co. Wien IX, Wäh-
ringerstrasse 16. 3059
Trg. pomočnik
vojaščin prost, izurjen
v mešani stroki — išče
mesta v boljši trgovini v
mestu ali na deželi. —
Ponudbe pod „Trgovski
pomočnik/3165“ na upra-
vo „Slov. Naroda.“
Sobarica
išče mesta v hotelu. —
Dopisi pod Sobarica/3161
na upravo „Slov. Nar.“
Krojač kog
pomočnika
za fini veliki posao —
potrebno bi bilo, da raz-
umije bolju konfekcijo —
tlačam odma. — Radi
pogodbe obratiti se pi-
smeno: Niko Babič, Pri-
jedor (Bosna). 3198
Dobra šivilja
za damsko krojaštvo —
išče službo za takoj. —
Ponudbe pod Šivilja/3167
na upravo „Slov. Nar.“
Vincilira
sa godišnjim svjedodžja-
ma trazi se za Slovenijo. —
Ponude: Atlas d. d.,
Zagreb, Mažuraničev trg
3 a, III. kat. 3270
Kuharica
starejša — išče službo
kot gospodinja pri samo-
stojem gospodu. — Do-
pisi pod „Kuharica/3261“
na upravo „Slov. Nar.“
Blagajničarka
vajena tudi vseh pisarni-
skih del — išče službo v
mestu ali na deželi. —
Dopisi pod „Blagajničar-
ka/3262“ na upravo „Slov.
Naroda.“
**Sprejme se mizar-
ski pomočnik**
marljiv in trezen v stal-
no službo. — Dopisi pod
„Pomočnik/3263“ na upr-
„Slov. Naroda.“
Gospodična
izurjena v mešani trgo-
vini — išče mesta na de-
želi. — Ponudbe pod
„Trgovina/3277“ na upra-
vo „Slov. Naroda.“
Postrežnica
poštena, ki je že služila
kot hišna, se pri mali-
rodbini za čas od 7. ure
dopolodne do 4 ure po-
popoldne pri dobri plači
in hrani — takoj sprej-
me. Predstaviti se: Pri-
harjeva ulica 14, I. nad-
stropje (za Narodnim
domom). 3269
Gospodična
išče službo v Ljubljani
najraje kot pomagalka v
trgovini; vajena vsakega
dela, ter nekoliko tudi
šivanja, kjer bi imela tu-
di stanovanje in hrano —
Ponudbe je poslati:
Videm-Dobropolje št. 305
do 11. t. m. 3245
Kurim
Prešu za grozdje
dobro uzdržano ili novu
trazi se kupiti. — Ponu-
de: Atlas d. d., Zagreb,
Mažuraničev trg 3 a, III.
kat. 3271
Posojila
Posojila
20 do 30.000 Din dam
dotičnemu, ki ni preskri-
bi stanovanje 1-2 sob s
kuhinja. — Dopisi pod
„Posojilo/3267“ na upra-
vo „Slov. Naroda.“
Merremičnine
Enodružinska
hiša
ob železnici, novo zida-
na z 12.000 m² zemlje —
naprodaj za nizko ceno
Din 70.000. — Izredno
ugodna prilika! — Na-
slov pove uprava „Slov.
Naroda.“ 3179
Posojila
Posojila
20 do 30.000 Din dam
dotičnemu, ki ni preskri-
bi stanovanje 1-2 sob s
kuhinja. — Dopisi pod
„Posojilo/3267“ na upra-
vo „Slov. Naroda.“
Črna obleka
za srednja postava, slov-
no nova — naprodaj. —
Dopisi pod „Din 800
3183“ na upravo „Slov.
Naroda.“
Siv damski plašč
dobro ohranjen — na-
prodaj. — Dopisi pod
„Jesen/3181“ na upravo
„Slov. Naroda.“
Oprava
za trgovino z mešanim bla-
gom se pomeni blaga, Na-
slov v upravi Slov. Naroda.
3024
Prodaja
Prodaja se dobro ohranje-
na kompletna
kuhinska oprava
Ponudbe pod „Kuhinja
3164“ na upravo „Slov.
Naroda.“
Stenska ura
pripravna za gostilničar-
je — po nizki ceni na-
prodaj. — Ponudbe pod
„Stenska ura/3192“ na
upravo „Slov. Naroda.“
Proda se divan
in šest stolčkov — vse še
v dobrem stanju. — Po-
nudbe pod „Divan/3168“
na upravo „Slov. Nar.“
Kompletna oprava
spalnice iz mah-gonije-
vega lesa — ugodno na-
prodaj. — Celinov grad,
Celovška cesta 23. 3056
Kratek klavir
(dober glas), ceno napro-
daj — Ljubljana, Kar-
lovska cesta 26. 3256
Breskve
namizne in za vkuhanje
oddaja — vrt, Poljanska
cesta 12. 3290
Proda se salonska
garnitura
posamezno ali skupno —
radi selitve. — Dopisi na
upravo „Slov. Nar.“ pod
„Garnitura/3264“
Stanovanja
Dijak (-inja)
se sprejme v svo oskrbo.
Soba zračna. — Gospo-
svarska cesta 12/L 3332
Dijakinja
se sprejme na stanova-
nje in hrano. Klavir na
razpolago. — Dopisi pod
„Dijakinja/3226“ na upr-
„Slov. Naroda.“
Sostanovalka
se sprejme k boljši dru-
žini. — Ponudbe pod
„Sostanovalka/3225“
Zakonski par
išče prazno sobo: po-
možnosti s souporabo
kuhinje. — Dopisi pod
„Prazna soba/3224“ na
upravo „Slov. Naroda.“
Dva dijaka
se sprejmeta na stanova-
nje in dobro domačo
hrano. Dopisi na upravo
„Slov. Naroda“ pod „Zra-
ra soba/3227“
Dijakinji
— sprejme profesorjeva
rodbina. — Naslov pove
uprava „Slov. Nar.“ 3274
Prazno sobo
s posebnim vzhodom išče
gospodična, ki je ves dan
odstota. — Ponudbe na
upravo „Slov. Naroda“
pod Sredina mesta/3280.
Dijak
se sprejme na hrano in
stanovanje v bližini gla-
vne ceste na Poljanski cesti. —
Ponudbe pod „Polja-
ne/3279“ na upravo „Slov.
Naroda.“
Vdova
s sinom išče stanovanje
ene sobe s kuhinjo. Pla-
ča dobro. — Ponudbe na
upravo „Slov. Naroda“
pod „Vdova/3278“
Dve stanovanji
v novih vilah ob Dunaj-
ski cesti oddaja Pokoj-
ninski zavod v Ljubljani,
Aleksandrova cesta. 3282
Stanovanje
Samostojen gospod išče
stanovanje dveh sob s
kupalnico in pritlikinami
(ali večje) — Ponudbe
pod „Samostojen/3137“
na upravo „Slov. Nar.“
Zakonski par
brez otrok išče stanova-
nje 1-2 sob s kuhinjo.
Plača za pol leta naprej
— Ponudbe pod „Stano-
vanje/3182“ na upravo
„Slov. Naroda.“
Več dijakov
se sprejme na hrano in
stanovanje. — Dopisi na
upravo „Slov. Naroda“
pod „Centrum/3268“
Dopisovanje
Katera ločenka
želi dopisovati z mladim
gospodom v svojo znana-
stava — Dopisi na upra-
vo „Slov. Naroda“ pod
„naprost/3259“
Ženitev!
Državni uslužbenec, 28
let star, želi tihega znana-
stva z gospodično ali
vdovo iste starosti. Po-
gost: simpatija. — Pos-
nude s polnim nazna-
vom pod „Ideal/3265“ na
upravo „Slov. Naroda.“
Razno
Suhe gobe
M. GERSAK, Ljubljana
Kongresni trg 10 129 L
Dvokolesa,
motorji, otroški vozički,
pnevmatike — najceneje
prodaja na obroke, ceniki
franko — „Tribuna“ F. B.
— tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, Ljub-
ljana, Karlovska cesta 4.
132 L
Žimnice,
matrace, posteljne mre-
že, železne postelje (zlož-
ljive), otomane, divane
in tapetinske izdelke —
nudi najceneje — Rudolf
Radovan, tapetnik, Krol-
kov trg št. 7 (poleg Meste-
nega doma). 3109
Slike za
legitimacije
izdeluje najhitreje foto-
graf HUGON HIBER,
Ljubljana, Valvazorjev
trg. 167/L
Klavirska
delavnica.
Poseben oddelek za po-
pravljanje klavirjev in har-
monijev, v kateri se točno
in v poceni izgotavlja-
jo. Ugaševanje in po-
pravljanje za Glasbeno Ma-
ticeo in Konservatorij se
izvršujejo od moje tvrd-
ke. — izdelovalec klavir-
jev Warbinek, Hilšerjeva
ulica 5. 3257
Uračno duv lina, 72 čez
30 let obstojeca posredni-
valnica za boljšo službo
G. Flux, Ljubljana
Gospoška 4/L — išče fi-
no kuharico za neko kne-
gino v okolici Ljubljane
ne, več dobrih kuharic
za izven, kuharice in de-
kleta za vse za Ljublja-
no, 3-4 privatistinke za
tu in izven, več hotelskih
hišnic in nadzornic za
perilo za v Dubrovnik
(prvovrstni hotel), gospo-
dično za pomoč gospodi-
ni, gospodično k otro-
kom itd. — Priporočila in
teligentno osebje vsake
vrste z dobriimi izpriče-
vali za tu in izven. 3242
Redka prilika!
Da zmanjšam veliko za-
logo čevljev, prodajam
od danes naprej vse vr-
ste, posebno pa ostanki,
po lastno ceno, toda sa-
mo toliko časa, dokler
traja zaloga. Nikdo naj
ne zamudi te izredno
ugodne prilike za nakup
čevljev. — Hinko Seljak,
Prešernova ulica 52 (na-
sproti glavne pošte. 3243

Zdravniško priporočeno!
GLEICHEN
Konstantinov in
pri obolenostih
Johannisbrunner
zdrava, osvežujoča namiz-
na pijača
BERŠKI
Emin vrelc
sopil
Vrelska sol
najboljše, najučinkovitejše in-
halacijsko sredstvo

Ugodna prilika za vsacega!
Zadnje dni velesejma, paviljon G prostor št. 363
bo razprodajala tvrdka
Rado Nlotč iz Maribora
svoje izložene izdelke po najnižjih cenah,
specijalne kuhinjske posode iz
bakra in aluminija. 3251

Prodaj po nizki ceni:
(sicer že rabljeno, a vendar prav dobro še ohranjeno):
Parni hotel 25-00² kurilne plošče. — **Parni stroj**
45 HP. — **Billard**, znamka Seifert. — **Ometa** za led. —
Koče in **omnibus** z navadnimi in gumi kolesi. 3208
Pojasnila daje: **VRATAR** v hotelu „Slon“, Ljubljana.

A. ŠIMENC, industrija ščetarskih izdelkov
Ljubljana, Gospoška ulica 10
Trgovina: Resljeva oesta 2
Gene znatno znižane
Velesemenj paviljon E, 86

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

Ne boste se kesali, ako kupite obleke za dame in gospode vseh vrst najmodernejšega kroja, kakor tudi dežne plašče in vse modne predmete po najnižji ceni v konfekcijski in modni trgovini FRAN LUKIČ 3013 Pred škofijo 19. Pred škofijo 19.	Restavracija na „Strelišču“ 2950 pod Rožnikom se priporoča M. in F. Balija.	J. Kostevec 2919 manufakturna trgovina in zaloga pirot. preprog Sv. Petra c. 4.	M. Bartl 2948 specijalna parfumerija, trgovina rokavic in nogavic. Ljubljana, Stritarjeva ul. 2. Paviljon E št. 49, 51	Narodna tiskarna Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5.
ALFONZ BREZNIK 2951 MESTNI TRG 3 (poleg magistrata) Največja in najstarejša trdnjava klavirjev, pianov in harmonijev ter vsega glasbenega orodja in strun. Oglejte si to najpopolnejše podjetje Jugoslavije! Prodaja na obroke!	Ivan Jax in sin 2956 Gospodarska c. 2. Velika zaloga šivalnih, pisalnih strojev in koles.	Restavracija „pri Levi“ 2955 Ljubljana Gospodarska c. 16.	„Narodna kavana“ 2954 Dvorski trg Josip Carl.	Hotel in restavracija „LLOYD“ 2953 Sv. Petra cesta št. 7. Izborna kuhinja. Pristna plača. Marija Tavzes.
Marija Rogelj 2955 manufakturna trgovina perilo za gospode in dame. Blago dobro, cene nizke. Sv. Petra c. 26.	Ložar & Biziak 2959 manufakturna, moda, konfekcija, galanterija, modni salon Ljubljana Sv. Petra c. št. 20.	Ign. Žargi „Pri nizki ceni“ Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 3.	Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravtami na debelo in drobno. - Potrebščine za krojače in šivilje. 2957	Modna trgovina Peter Šterk 2960 Ljubljana, Stari trg št. 18.
Josip Vidmar 2961 Ljubljana Pred škofijo št. 19. Tovarna dežnikov in solnikov.	Foto-atelje Ant. Uršič 2966 (v hiši Trgovske banke) Dunajska cesta.	Elektrotovrdka A. VERBAJS 2964 Ljubljana Gospodarska cesta 13 (Kofice).	Foto-atelje V. Bešter 2967 Aleksandrova c. 5. Telefon št. 524.	Veletovrdka žila in vseh vrst mlevskih izdelkov A. Volk 2963 Ljubljana, Resljeva c. 24
Elektrotehnična dela solidno in ceno Ivan Mihelič 2965 Ljubljana, Lepi pot 12 (Mirje)	Modna manufakturna trgovina 2962 Janko Češnik Stritarjeva ulica Ljubljana Lingarjeva ulica Priporoča pri nakupu svoje zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške obleke, bele in barvaste perile, raznovrstne preproge, teknilne, zavese, odeje itd., po nizki ceni!	Papirna trgovina M. Tičar 2967 Ljubljana Selenburgova ulica št. 1.	Hotel in restavracija Miklič 2973 nasproti glavnemu kolodvoru Priznana dobra kuhinja prvovrstne pijače.	Ure, zlatnina, srebrnina Ed. Škopek 2970 Mestni trg št. 8. Popravila točno in solidno.
L. Mikuš 2969 Mestni trg št. 15. Tovarna dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.	Paviljon Vidmar nasl. na veseličnem prostoru velesejma. Prvovrstna vina. - Gorka, mrzla jedila.	ZA ČASA VELESEJMA: 2968 Velika izbira: žepne ure, budilke, zapetnice, uhani in posebno lepo jedilno orodje (Besteck) iz „Alpaka“, „Kina“ in pravega srebra. Po nizki ceni. Ob enem priporočam gostilno „Grajka klet“ preje pri „Fridrihu“, Mestni trg št. 13 s svojimi pristnimi vini, dobrih jedil in točno postrežbo. Samo pri trdnici Jos. Selovin - Čuden, Mestni trg 13.		

Nikdar ni dovolj,

da razstavite svoje blago na velesejmu, potrebno je tudi nekaj REKLAME za svojo razstavo

v „SLOVENSKEM NARODU“

Informacije v upravi lista: Knaflcova št. 5 in na velesejmu pri našem zastopniku

UNDERWOOD pri **LUD. BARAGA**, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 980 **UNDERWOOD**

Najstarejša sedlarska delavnica

JOSIP KÖHLER

LJUBLJANA, Dunajska cesta 19

priporoča izdelovane **konjske opreme** ter vse sedlarske potrebščine. Dalje popolne opreme za pse in dresuro psov. Izdelujejo se tudi razni kovčki, ženske ročne torbice, nogometne žoge itd. Popravila se izvršujejo točno. **Cene solidne.**

Priporoča se domača kovinska industrija

Jugometalija R. Z. Z. O. Z.

v izvršitev vseh vst **kleparških, kovnoslikarskih, kotlarskih in ključavničarskih del.**

Paviljon G št. 354. 356. 358.

Na debelo! 2996 Na debelo!

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konopnino

Jovan N. Adomič

Centrala: LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 441.

Podružnice: Maribor, Vetrinjska 20. — Telefon 454. — Kamnik, Šteta 4

nudi vrvi za stavbe, dvigala, zvonove, studece itd., mlinke oprti, ognjegašne cevi in vse vrvarstvo stroko snadajoče predmete po najnižjih cenah.

Na drobno: cenah. Na drobno:

RAZSTAVA v lastni hiši.

Drobitelni stroji

drobitelji kamena, valjarice, mlinci, kotlarski (Koller-ge), stroji za sitanje in prebiranje. — Stroji za izpiranje in sortiranje peska in krčka.

Hidravlične in mehančne stiskalnice za cementne, terane in granitne plošče.

Stroji za mešanje malte in betona

L. C. M. cementne barve.

Vsi stroji in oblike za izdelovanje cementnega blaga.

Tovarna strojev

Dr. GASPARY & Co., MARKRANTSTADT - LEIPZIG.

Prosimo za obisk. 99-L

Katalog števil. 803 brezplačno.

Vse šolske, pisalne in risalne potrebščine

lv. Bonač, Ljubljana.

Priporoča en gros in en detalj po najnižjih cenah!

šolske torbice, aktovke, pisalne deske, ravnila, linorodja, bel in barvati papir, papir poln na in res, že od 8 — Din naprej.

Josip Kregar

oblastveno preizkušeni mestni tesarski mojster

LJUBLJANA.

Cesta na Kodeljevo št. 2, (Povšetova cesta št. 19).

Izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stoipne strehe, kupole in cerkvena oštršja, balkone, vrtno utice, verande in stopnice.

2983

Stara tovarna nogavc in pletenin 3121

M. Franzl & sinovi.

Lasnik: Franzl & sinovi, Ljubljana, Pivec št. 10

MADE IN SHS

Poštni št. 41 Ustanovljena leta 1888 — Telefon 425

Ob prihodu razstave „LJUBLJANSKEGA VELESEJMA“ Vas vabimo, da si ogledate našo bogato zalogo

raznovrstne železnine, potrebščine za stavbo in pohištvo, orodje za obrtnike - poljedelce, številniki, peči, kuhinjske posodo, vodovodne cevi, sesalke, portland - cement, nosilke, srednje lepenco in drugo pri trdnici

ZALTA & ŽILIČ

trgovina z železnino

Ljubljana, Dunajska cesta številka 11.

cene nizke, postrežba točna in solidna.

Na debelo! Na drobno! Na debelo!

Na novo renovirana

kuhinja

poleg Gor. kolodvoza, Šiška

Dobra hrana, cene nizke

3045 **Marija Pavec**

Gostilna „Koroški dom“

Ljubljana, Poljanska cesta

(nasproti finančni delegaciji)

se priporoča z izvršno domačo hrano in pristno pijačo.

Sprejemajo se tudi abonenti.

s spoštovanjem

Kati Korošec.

S. SEMLER, Plzenj 3176

(Plzen) Češkoslovaška

Fužine: Tovarna galanterijskih kovinskih izdelkov: Žične tovarne. Fužine: izdelujejo jeklene lopate, krampe, sekače, sekire, kopače, kl. diva itd. — Tovarna galanterijskih kovinskih izdelkov: vlasnice (lakirane, žgane, ravne, valovite), vlasnice za kodre (lasne pšice, tako železne kakor medene, pletilke fino polirane in ponikljane tudi s kvačko. Kvačke v jeklu in z lesenim držajem v bogati izbiri. Knoflice, železne, medene in jeklene. Zapence, železne, medene, posrebrene, garantirano proti rjavini. Varnostne igle, železne in jeklene, lakirane in ponikljane. Hlačni zaponci, hlačne zapone, salni žeblički, pisemske sponke, etikete z bučko, šivanke za točno in strojno šivanje. — Žične tovarne: železna in jeklena žica vseh specijalnih vrst. Patentna žica iz litega jekla, uravnana, trda, žični žebliji, potplatni žebliji, šprikle za kolesa, otroških voz, bicikljev in avtomobilov. — Tovarna sitarskih izdelkov: Žične tkanine v vseh gostotah in žični debelosti, tkanine iz gaze za moskito-mreže, zeleno, modro ali rumeno lakirano. Strojne žične mreže za ograje, žični modroci.

NASE ZASTOPSTVO ima g. Vido Bratovž, skladišče Ljubljana, Gospodarska cesta št. 2.

Za časa velesejma paviljon „E“ 12.

Slavenska banka d. d.

Podružnica: Ljubljana. Centrala: Zagreb.

Vplačana delniška glavnica in rezerve preko Din 120.000.000.—.

Podružnice: Beograd, Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Krani Maribor, Murska Sobota, Sarajevo, Osijek, Sombor, Sušak, Sabac, Sibenik, Wien.

Espozitura: Rogaska Slat na (sezonska) in Jesenice.

Afilijacija: Slovenska banka, Ljubljana in Jugoslovanska industrijska banka d. d. Split

Lastne agencije v Južni Ameriki:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe; v Severni Ameriki v vseh večjih mestih direktne bančne zveze.

Posreduje vse bančne in trgovske posle z inozemstvom, posebno s Italijo in Avstrijo.

Olažuje posle eksporterjem in importerjem s tem, da jim eskomptira menice v lirah kakor tudi v drugih inozemskih valutah.

Otvorja akreditivo, izstavlja garantna pisma ter izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Vloge na knjižico in v tekočem računu obrestuje najpovoljnejše.

Izdaja garancijska pisma za triptike.

IV. BRUNČIČ & E. REBERNIK
pleskarja in ličarja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)
se priporočata cenj. občinstvu. —
Cene zmerne, postrežba točna.
Triletna garancija. 161 L.

! Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično
snaženje in vsakovrstno bar-
vanje oblik.

ANTON BOG
Ljubljana, Selenburgova ulica 6
I. nadstr. Glince-Vič 46

Pozor! Trgovci! Pozor!
Dovoljujem si Vas obveščati, da
ne zamudite

**o priliki ljubljanskega
velesejma**

oglasititi se pri tvorki
MIROSLAV BIVIC, - Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

Zaloga šolskih zvezkov, map, no-
tesov, blokov in odjemnih knji-
žic. Cene nizke. Lastni izdelki.
Se priporoča M. BIVIC

Tovarna čevljev PETER KOZINA & Ko., Tržič

Prodaja od danes naprej
svoje izdelke

po znatno nižanih cenah

Interesenti glede samoprodaje dobé
pojasnila na Velessejmu paviljon „J“

Velesejem paviljon „J“

paviljon „J“ Velesejem

Damski beli filc klobuki

kakor tudi v vseh sportih barvali
v veliki zalogi in po nizkih cenah
pri M. Miki Horvat, modistki, Ljubljana, Stari trg 21

Najnovejši epohalni izum,
petrolejska plinska svetiljka
„AIDA“ z Avrova žarnico

200-500

sveč moči

Krasna bela luč

Neznatna po-
raba petroleja

Sve i kakor
elektrika!

„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvo-
rišč, vrtov itd. „AIDA“ je pri-
kladna za najmanjši in največji
prostore — Zahvaljajte prosite! —
Glavno skladišče za S.H.S. ima
elektrotehnična firma

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike. —
— Zahvaljajte takoj prospekt! —

Srečko Potnik in drug Ljubljana

parna destilacija eseno, eteričnih proiz-
vodov, eterov ter izdelovanje sadnih sokov

Metelkova ulica štev. 13

Telefon 110

priporoča pravi malinovec, limonov sok, arome
za nealkoholne pijače, sadne
etere, esence za rum i. t. d.

Paviljon „E“ 94

3106

Ant. Krisper

izdelovanje čevljev, velika
zaloga pletenine, drobnega
in galanterijskega blaga.
Eksport kranjskih izdelkov:
krič, zobotrebcev i. t. d.

3105

Tovornica emailiranih peči „Lutz“ d. d.

Brzojavni naslov:
LUTZ Ljubljana 7

Tovarna in pisarna

Ljubljana - Siška

Slovenija

Cekovni račun Ljubljana

štev. 13.952

Izdeluje vse vrste

emailiranih in železnih peči,

emailiranih in lakiranih štedilnikov sistema „Lutz“ ter emailiranih tablo in
napisov, hišnih števil ter napisov in kmetijske peči z emailiranimi pečnicami.
Fabrike izvršuje naša tovarnica znano solidno, kakor jih izdeluje tudi matična hiša „We. Lutz & Söhne
in Bludenz“ že več nego 30 let v popolno zadovoljnost vseh odjemalcev.

PREDNOSTI: Lutzove peči so najlepši okrasek za prostor. Preženejo zdravju škodljivo vlažnost ter se
zlasti odlikujejo po svoji vztrajnosti.

Najugodnejše pa je pri teh pečeh, da se zakurijo dnevno samo enkrat, na kar oddajajo zdravo in prijetno
toplo toplotno energijo ves dan.

3152

VAŽNO! Lutzove peči Vam prištedijo do 50 % kuriva, tako, da jih lahko izplačate tekom ene zime
z lastnimi prihranki na kurivu.

LJUBLJANSKA MENJALNICA

Kolodvorska ulica štev. 41.

Nakup in prodaja vsakovrstnih valut po naj-
ugodnejših dnevnih cenah. 3031

Odprto ves dan nepretrgoma!

Nova jedilnica se prodaja.

Ker mi ni mogoče razstaviti v vzo čnem velessejmu moderne in solidno
izdelane jedilnice, zato si jo izvolite ogledati na domu. Radi
tega je tudi cena zelo ugodna. 3061

Avust. Černe, Zg. Siška 122. — Splošno mizarstvo.

Zahtevajte cenik od tvrdke

KONZUM

veletrgovina z mešanim blagom

lastnik

ALEKSANDER EISLER

prej „Banija 2“ trgovsko prom. društvo

Karlovac, Florijanska ulica št. 2

(Bivša Stakičeva hiša)

Brzojavni naslov: „KONZUM“, Karlovac

Interni telefonski številka 10

Cek račun poštnega dobavnega zavoda v

Zagreb št. 35.144

Giro račun pri Gradski štedilnici v Karlovcu

Skladišče bombaža tovarne Dugaresa

in Venecija

Tovarniško skladišče petroleja

Tovarniško skladišče sladkorja

Direkten uvoz kave in ostalega kolo-
nialnega blaga

Tovarniško skladišče vžigalnic Vrbovsko

Veliko skladišče solam, slanina in masti

Skladišče moke in otrobov iz prvo-
razrednih banaških mlinov

Veliko skladišče morske in kamene soli

Veliko skladišče vseh vrst kandi-
tov in

čokolade

Veliko skladišče mila Schicht, Gazela,

Lavov in Zlatorog

Veliko skladišče manufakturnega blaga

Veliko skladišče špecerijskega, drobne-
ga in pletenega blaga

Direkten uvoz DMC blaga

Direkten uvoz sukanca znamke Steznik

Zahtevajte cenik!

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg štev. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje
le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvu.

Telefon štev. 9.

23 L.

Telefon štev. 9

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani

prodaja

22 L

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava na d-belo

inozemski premog in koks

vsa vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češko-kovaški in angleški koks za litarne in do-
mačo uporabo, kovaški premog, črni premog in br kete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 151.

Express d. z. o. z.

avtomobili, motoci-
kli, kolesa, delavni-
ce in garaže. Izpo-
sojevanje koles.

Ljubljana, Večova ul. 8

Ustanovljeno leta 1879.

Telefon št. 553.

Ključavničarstvo

Avgust Martinčič

LJUBLJANA, Rimska cesta štev. 14

prvo in edino podjetje za napravo jekle-
nih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih valčnih zastorov in po-
pave istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pri-
padaščete blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročila

solčnih plah, oklizi vsake vrste od priprave do
najbogatije izpeljave, škajasta omrežja, železa
za štedilnike, ventilacije aznih vrst, razna okovja,
železna vata in okna, okrogla železna stopnišča,
podp ožnike iz železa in bakra i. t. d. 3029

Stalna zaloga štedilnikov

v priznani vestni in solidni izvršitvi

»J«. 616.

Lan, konoplja

A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

Za go e neobdno potreben!

Gospodarstvo

Stanislav Vdovič:

Zakaj se ljudje upirajo dohodnini?

(Nekoliko odgovorov na dr. Šavnikovo brošuro.)

Že dolgo pred vojno se je vdajala Evropa trem velikim zablodam. Imperializmu, veri v vseživljeno mislijo države oblasti pri reševanju socialnih in gospodarskih vprašanj ter Marxovega nazora o kapitalu. Zadnji dve sta v mnogih državah pomagali na noge osebnim dohodnini. Dohodnini so se ljudje upirali seveda bolj kot vsakemu drugemu novemu davku, zakaj drugi davki imajo priložno ravno toliko dobrih kakor slabih lastnosti. Samo dohodnina ima slednjih več kot prvih, ker v dosega običajnih oblikah nasprotuje gospodarskemu razvoju.

V gospodarstvu namreč ne smemo vsega donosa konzumirati, temveč moramo redno čimdalje večji del reinvestirati, če hočemo, da kapital propade. Ne samo obnovitev, ampak tudi izpolnitev in povečanje produktivnih sredstev zahtevajo reinvesticije, ker, kadar v gospodarstvu ne napreduje, kar zadeva, naravna rast kapitala je popolnoma slična rasti vsakega živega organizma. Proizvodnja, potrošnja in reinvesticija morajo napredovati v nekem razmerju. Vsaka začasna motiva razmerja je škodljiva, trajna motiva pa naravnost pogubna.

Kakor vsak neupošteven izdelek pomeni vsak nov davek motnjo razvojne smeri gospodarstva. Seveda je kapitalno močno gospodarstvo sposobno, da se motnji prilagodi ali jo sčasoma premaga. In sicer tem preje, čim hitreje preide davek v poslovno kalkulacijo in preide s tem na več ramen, kar se zgodi najprej pri indirektnih davkih. Razmeroma naglo pri vseh direktnih po objektih in brez progresije odmerjenih davkih, jako počasi in težko pa pri subjektivnih davkih. Zlasti progresivna dohodnina ne preide v kalkulacijo, niti se ne da zlahka prevladati na druge rame. Naperjena je zoper rast kapitala, in ker naj zadene izključno subjekt, pomeni dostikrat pravo kazen za podjetnega in sposobnega gospodarja.

Zato jo tembolj občuti kmet, ki mora sezidati večji in modernejši hlev, ker mu v starem, nezdravem živnu ne uspeva, obrtnik, ki si mora nabaviti stroj, da vzdrži konkurenco, tovarnar, ki odpiše več odstotkov, da more hitreje prilagoditi svoje podjetje tehničnemu napredku, itd.

Vse te in podobne investicije, ako se izvedejo z lastnim donosom, se štejejo po zakonu deloma ali celoma v dohodek. A to ne v skladu — kakor meni avtor — ampak večinoma v ostrem nasprotju z gospodarsko prakso. Po pravilnem gospodarskem načelu je smatrati za pravi osebni dohodek le oni del donosa, ki se sme konzumirati brez nevarnosti za obstoj ter časa in razmeram primeren razvoj podjetja. Nazor, da je vsak številčno izkazan prirastek premoženja dohodek, je zastarel in nepravilen.

To je poglavitni in gospodarsko utemeljen vzrok odpora proti dohodnini. Drugi vzroki, dragi in komplicirani priredbeno postopanje, birokratizem,

gospodarska nevednost in inkvizitorske manire pregorečega ali celo s premijami podžiganega uradništva, valutne neprilike itd., seveda tudi lahko pripomorejo, da je dohodnina najbolj osovražena davek. Ampak v primeri s prvimi so le postranskega pomena.

Dohodnina torej nikakor ni najpravičnejši in najsocialnejši davek, kakor ga nazivljejo pristaši Marxove ideologije in z njo vred fiskalisti, niti oni idealni davek, ki naj po mnenju nekaterih teoretikov čimprej izpodrine in nadomesti vse druge davke. En sam davek je sploh zmerom preveč krivičen, noben davčni sistem ni absolutno dober in za realno davčno politiko ne velja nobena dogma. Le s kombinacijami različnih, vsakovrstnih prilikam prilagojenih davkov se da doseči gospodarstvu neškodljiva ter relativno pravična obremenitev. In brez dohodnine še najprej.

Da se je dohodnina z zmerno progresijo v bogatih državah vseeno mogla obdržati, je razumljivo. Na močnem kapitalu fundirani dohodki so jo prenesli. A gospodarstvu je vendar le veliko škodila. Zda jo vojni, ko se čuti z inflacijo novčanic izvedena prikrita, toda ogromna oddaja premoženja, je pri splošnem preobdobju dohodnina naravnost strup za oslabei in na vse strani obremenjeni kapital. Zato je odpor proti nji toliko hujši in splošnejši. Pri naši zapadnih sosedih, n. pr. Einuadi, pri vsaki priliki s pravo italijansko zgovornostjo propagira načelo, obdačiti se sme zmerom samo konzumirani dohodek.

Kakor vsako enostransko, je tudi to načelo napačno. V dobah, ko je kapital močan in je nevarnost da se pojavijo socialni izhodki kapitalizma, hiperinvesticije v zasebnih gospodarstvih ali čezmeren luksus, je čisto v redu, ako se del kapitalovega prirastka investira v izredne državne potrebe. S tem pa ni rečeno, da je za take prilike ravno dohodnina najprimernejše sredstvo. So druga, veliko boljše, ki nimajo značaja in učinka kronične bolezni, kakor dohodnina. Celu znatnejšo, previdno izvedeno oddajo premoženja bi gospodarstvo od slučaja do slučaja lažje preneslo.

Sicer smo pa danes do take srečae dobe še daleč, in saj 10 let naj bi imelo gospodarstvo mir pred dohodnino in podobnimi davki. Treba je misliti najprej na zasebno gospodarstvo in otrestiti se napačnih nemških doktrin, ki so nam zmešale prave pojme o državi. Slab gospodar in slab državnik je, kdor meni, da se dajo danes tudi na škodo konzuma in kapitala dobiti veliki državni dohodki.

Avtor prizna, da so postavke naše dohodnine nemoralno visoke, ampak drugače imenuje dohodnino »teoretično brez dvoma najpopolnejši davek«, kar je z gospodarskega stališča čisto zgrešeno. Zato njegov odgovor na lastno, za naslov izbrano teoretično vprašanje ni zadovoljiv. Omejuje se na vzroke druge vrste in je pravzaprav le nekaj zagovor sedanje davčne prakse v Sloveniji.

Kritik, ki se hoče omejiti na avtorjevo gospodarsko literarno delo, mora preiti odstavke, ki bi ga zavedli indirektno v kritiko avtorjevega službenega delovanja. Kvečjem bi bilo pripom-

niti o njih, da ne kažejo dosti one diplomatske stilizacije, ki smo jo pri avtorju vajeni. Izraze: »trda kmečka butica«, »trgovca odrasel branjevcu«, »skrice«, »rešpekt pred polnim mošnjičkom«, »finančni minister s puščico« itd. je narekovalo stremiljenje no poljudnosti. Ampak so bolj odjudni kakor poljudni. Nekateri stavki so od silne nerodni. N. pr.:

»Vsote, ki jih izgubi država pri nepoštenih, mora naknaditi s tem, da nategne vijak pri poštenih in onih malih in najmanjših, ki se ne znajo in ne morejo braniti.« — 2-2? (Stran 20.)

Tudi svetopisemski citat se davčni razpravi slabo poda.

(Tenkočutnemu in mojstrskemu stilu Finžgarju lahko čestitamo, da mu razprave ni bilo treba priobčiti v Mohorjevem koledarju, za kamor je bila ba je najprvo namenjena.)

Značilna za avtorjevo stališče je stran 15, kjer govori o česti zamenjavi dohodkov s prihranki. Avtor ni pomislil, da je v ponavljajočih se pojavih zmerom več zdravega principa, kakor v enostranskih teorijah. Samo najti ga je včasih težko. Vendar zasledimo tudi v omenjeni pogosti zamenjavi gospodarsko-psihološki motiv, ki se sklada z našimi prvotnimi izvajanjmi.

Vsi direktni in indirektni davki, ki se živje v gospodarstvo in dajo prevladati na druge rame, postanejo pravzaprav konzumni davki. Po raznih potih se porazdele na celokupno gospodarstvo, česar dohodnina že radi progresije dolgo ne more. Razume in občuti jo torej vsak kot to, kar je po svojem namenu in učinku. Davek na prirast kapitala, ki naj se logično ne plača od konzumiranega in že z drugimi davki obremenjenega, ampak samo od prihranjenega dohodka. V tej smeri bo treba iskati poti pri reformi dohodnine, ki postane prej ali slej aktualna. Samo znižanje postavk, ki za obeta pri dohodnini novi načrt, še ni nikaka reforma.

Seveda pridemo potem do onega sklepa, ki se zdi avtorju in vsakomur, kdor vidi pravičnost le v nasilnem izenačenju, tako nepojmljiv. Bogatnu treba priznati večji dohodnine prosti minimum, kot gospodarsko šibkejšemu!

Z gospodarskega stališča bi bilo to čisto v redu. Kakor je običi škodljiv, kdor troši preko svojih dohodkov, tako oškoduje družbo, kdor pri zadostnih dohodkih ne troši primerno napredku civilizacije in kulture. Brez stonjenja potrošnje ni napredka produkcije in blagostanja! Sicer pa je princip prilagoditve davka osebnim razmeram zavezanca že davka priznan. Če se upošteva število otrok, bolezni v rodbini, elementarne neizgode itd., zakaj bi se ne vpoštevalo zavezančevega socialnega stališča! Seveda s tem ni rečeno, da bi si kapitalist določal eksistenčni minimum poljudno po individualni pravilnosti. Prizna se mu le, kar mu z ozirom na premoženje in družabne razmere v resnici gre.

Pomisliiti je treba, da je po modernih pojmih pravi gospodar obrat sam in ne njegov lastnik. Lastnik, ki dela v obratu je pravzaprav uslužbenec kakor vsak drugi. Če bi ne delal gospodar sam, bi moral obrat plačevati nastnika, in na celokupni dohodek bi bil potem po razdeljenih dveh delih odmerjen nižji davek.

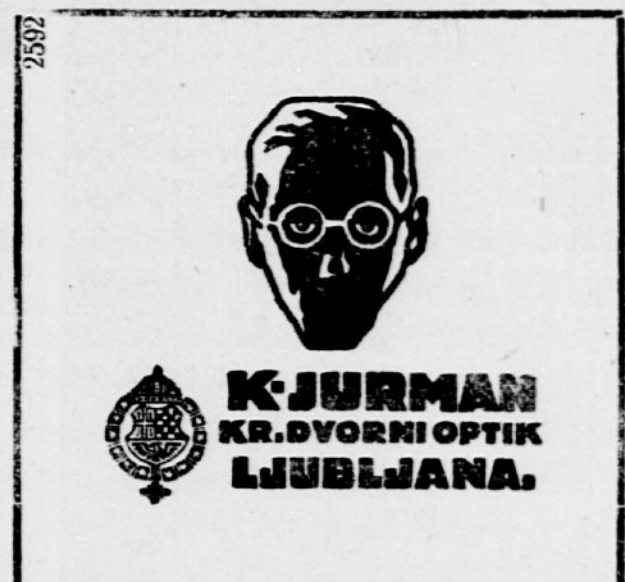
Iz principa se je vredno še kratko pomuditi pri avtorjevem predgovoru. V njem se temperamentno obrača proti onim kritikom, ki menijo, da ni prav, ako se pobere več dohodnine kakor je parlament »dovolil«. Že mogoče, da so pokazali ti kritiki več impulzivnosti kakor pozitivnega znanja, ampak v bistvu niso imeli tako napak.

Tudi v mišljenju našega ljudstva prodira angleška zaveza, da se smejo pobirati samo davki, ki jih je parlament dovolil. V odobritvi proračuna vidi ljudstvo logično tudi omejitve višine

avtor in v proračunjenih postavkah nekako kontingentiranje, ki bi bilo dananjemu gospodarstvu tudi najbolj primerno, čeprav je kontingentiran davek precej sličen starodavnemu tributu. Breme, ki ni naprej natančno določeno, je zmerom najtežje.

Zato je čisto razumljivo, da se ljudska nevolja bolj kot proti zakonu samega obrača proti onim, ki se komodno ali strahopetno skrivajo za mrtve črke, namesto da bi zakon interpretirali po duhu časa. Ljudstvo čuti že od nekdaj, kar je Napoleon lepo stilizirano izrekel, in predpostavlja pri vsakem izvrševalcu zakona talent, ki razume spraviiti cilj v sklad s sredstvi. Kdor ga zares ima, ga bo znal tudi uveljaviti.

Zalibog avtor s svojo razpravo ni imel namena, da bi nam ta talent pokazal. Zato mi ni razumljivo, zakaj na koncu v originalu in v prostem prevodu citira »zlate in kakor nalašč za nas napisane« Napoleonove besede.

Mednarodna gospodarska organizacija

Na XXIV. mirovnem kongresu, ki se vrši te dni v Parizu, se tiče drugo glavno vprašanje, ki je v razpravi, mednarodne gospodarske organizacije. Iz poročila Edgar Milhauda, bivšega profesorja socialnih ved na univerzi v Ženevi, o tem vprašanju posnemamo tole: Kongres izraža željo, da bi Društvo narodov sprejelo sistematično pripravo gospodarskega razoroženja, konsekvenco vojaškega razoroženja, z gospodarsko organizacijo miru v svoji delovni program. Kongres oboja svojo vojno metodo v mednarodni trgovski politiki. Odklanja prakso diferencijalnih in prednostnih tarifov in kaže nevarnost dvostranskih gospodarskih pogodb in tudi niso v to smer orientirane. Samo sistem splošnih gospodarskih dogovorov omogoča uravnavanje interesov vseh dežel in istočasno ureditev problemov skupnosti v vprašanju stoječih interesov, zlasti onih, ki zadevajo surovine, izvozne dolovne moči, dajanje kredita, kakor tudi one, ki se nanašajo na razpečevališke razmere. Glede na uresničenje take politike želi kongres, da se v uporabi istočasno s prizadevanjem zadržnega gibanja vse sile nacionalnih in internacionalnih organizacij produkcije in izmenjave, ki lahko eksistirajo v nezadružno orientiranem gospodarstvu, z izvrševanjem vseh odredb in da se z varstvom splošnih interesov zagotovi ustanovitev skupnega kontrolnega mesta. Mirovni kongres pozdravlja ustanovitve narodnih gospodarskih svetov v raznih deželah. Želi, da se v dobro mednarodnega sodelovanja uvedejo taki gospodarski sveti v vseh deželah in da se ustanovi s podporo industrije, kmetijstva, trgovine, finance in dela mednarodni gospodarski svet, katerega upravni kader naj se tvori potom generalnega sekretariata Društva narodov in mednarodnega delovnega urada.

—g Hmelj. XXVIII. poročilo. Nürnberg, 3. septembra. Dovoženih 500, prodanih 350 bal — prima čvrsto — za srednje blago mirna kupčija — v splošnem nekoliko mirneje.

»J«. 616.

Mreže

A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

—g Izvoz lesnega materiala za lesene zaboje v Ameriko. Neka velika ameriška stvrdka potrebuje za svojo tovarno stalne velike množine lesnega materiala za zaboje. Interesenti, ki bi se zanimali za to dobavo, naj pošljejo svoj natančen naslov zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki bo potem poslala skupno naslove vseh prijavljenih trgovskih agencij na Dunaj, katera je zanje zaprosila.

—g Podaljšanje roka za popisovanje in zigosanje obveznic avtonomnih posojil bivših kronovin Dalmacije in Stajerske. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Po brzojavnem sporočilu generalne direktorije državnih dolgov v Beogradu D. br. 18.986 z dne 2. t. m., je rok za popisovanje in zigosanje obveznic avtonomnih posojil bivših kronovin Dalmacije in Stajerske, ki je bil po tukajšnjem razglasu z dne 7. avgusta 1925, št. A IV 4660 v Uradnem listu št. 78 z dne 18. avgusta t. l., določen do 31. avgusta t. l., podaljšán do dne 15. septembra 1925. Vsi imetniki v omenjenem tukajšnjem razglasu naštetih obveznic, ki jih še niso bili predložili pristojnemu davčnemu uradu radi popisa in zigosanja, se pozivljajo, da to store naknadno do dneva podaljšane roka.

—g Monopolski dohodki v aprilu. V aprilu so znašali monopolski dohodki 188 milijonov Din proti 153,6 milijona v aprilu 1924. Največji prirastek je pri petroleju. Od tohaka je dobila država (v oklepaju lanske dohodki v aprilu) 127,1 (127,2), od soli 24,5 (17,0), petroleja 116,1 (1,3), vžigalke 9,6 (10,5), cigaretnega papirja 919 (8,1), razni drugi dohodki so dali 0,4 (0,3), skupaj 188 ml. (158,8). V proračunu je predvideno mesečno 192,9 ml. V aprilu je znašal primanjkljaj 4,9 milijona, in sicer pri tohaku 7,8, pri vžigalioah pa 3,8 ml. Več je dal petrolej (5,3) in cigaretni papir (1,6 ml.).

—g Državna trošarina v aprilu. 1925 je znašala 53,3 ml. Din. lani v aprilu pa 49,6 ml. V proračunu je bilo določeno 50,1 takdo, da znaša prebitok 3,2 ml. Din. Ta razlika gre večinoma na račun alkohola (18,6 ml. proti 8,2 ml.), dočim je dal sladkor znatno manj (18,9 proti 24,1 ml. v aprilu 1924).

Opozorjate se, da eden pa nogavice z žigom in znakom (rdečo, modro ali sivo)

»ključ«

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričate se. — Nogavice brez žiga »ključ« so ponarejene.

—g Dobave. Direktorja državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. septembra t. l. ponudbe glede pavšalnega vzdrževanja in popravila pisalnih strojev; do dne 25. septembra t. l. pa ponudbe glede dobave raznega orodja (pile, karborundum-pile, šila za drženje, žagine liste itd.). Prometni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem oddelku direktorije državnih železnic v Ljubljani. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 26. septembra t. l. pri Direktoriji državnih železnic v Sarajevu glede dobave firneža. — Predmetni oglas z natančnejšimi pogoji je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Darujemo za sokolski Tabor!

PAVILJON »J« 616. ANTON ŠINKOVEC D. D. GROSUPLJE.

Branislav Nušić:

Povišanje

Pisker je prekipel, začel je pihati in naglo mešati, potem pa ga je vzel z ognja, dolil mrzle vode in pokril s pokrovčkom, da se je kava poglobila. Potem je naslonil glavo na roke in začel razmišljati:

»Trinajst let že sem praktikant. Nikdar nisem bil kaznovan, prav bi bilo, da bi me povisali, kaj nisem boljši od mnogih drugih? Kaj me niso že tolikokrat pohvalili, kaj mi ni g. načelnik rekel nekoč pred vsemi, da sem najboljši uradnik?«

In tako je g. Sreta razmišljal in razmišljal, dokler se ni domislil kave, ki se je že ohladila in jo je na novo pristavil k ognju.

Drugi dan pa je vzel g. Sreta spise, ki jih je včeraj prepisal in jih nesel pisarju za primerjanje. Primerjalo se je, čitalo, popravljalo, delalo in končno dovršilo. Ko pa se je dovršilo, je začel Sreta z govorom, ki si ga je brž že snoči pri kuhanju kave pripravil.

»Hotel sem vas nekaj vprašati, g. Pero.«

Pisar se nekoliko odmakne in ga pogleda izpod oči.

»Kaj je?«

»Povejte mi iskreno, prosim vas: ali ste zadovoljni z mano; ali služim pošteno in dobro?«

»Jaz sem zadovoljen z vami, g. Sreto.«

»No, lepo je to, ali pa je prav, da ostanem tako celo svoje življenje praktikant?«

»Prav ni, ampak... saj veste, kako je... usoda.«

»To ni usoda. Ampak prilika. Ako se le prilika najde. Jaz pa mislim, da boljšie prilike kakor je sedaj, ne bo nikoli več.«

»Kakšna pa?«

»No, poglejte, g. načelnik potuje v Beograd; on bo govoril tam z gospodom ministrom, kaj de?«

»Seveda, govoril bo.«

»No, vidite, če bi vi le hoteli, da mi storite...«

»Jaz, kaj pa bi vam mogel storiti?« vpraša pisar iznenaden.

»Mogli bi mnogi bi mogli, samo da bi hoteli. Recite g. tajniku zame dve ali tri besede.«

Pisar se je malo zamislil, potem je veselo pokimal z glavo.

»Bom,« g. Sreto, porečem mu, da vas povisajo, povsem pravično je. Porečem mu takoj bodite prepričani, da se zavzamem z vsemi silami za vas.«

ju, ta pa se dvigne in gre naravnost k tajniku.

»Imel bi prošnjo do vas, g. tajnik.«

»Prosim, kaj bi radi?«

»Pa, nek stvar, v kateri bi lahko pomagali, ako hočete.«

»Prosim, zakaj ne, samo ako je mogoče.«

»Vidite, zakaj ne, samo ako je mogoče.«

»Vidite,« nadaljuje pisar, »g. načelnik gre zdaj v Beograd, on se staneta tam z g. ministrom in o tej priliki, ni dvoma, bo poročal tudi o svojih uradnikih.«

»Pa, vidite, vi bi me mogli priporočiti, če šest let nisem napredoval, mislim, da zaslužim, nisem z ničemer pokazal, da ne zaslužim.«

»Da, z ničemer...« doda brzo tajnik. »Kar se tega tiče, ste se zares prav spomnili, zares je to dobra prilika, ta pot g. načelnika. Vidite, jaz bi se ne bil spomnil. Samo... jaz tega ne morem reči g. načelniku.«

»Ne, saj ni treba njemu, recite samo g. pomočniku.«

»Njemu, da njemu lahko.«

»Prosim vas, storite to.«

»Bom.« In tajnik izproži roko pisarju in mu jo krepko stisne. »Glejte, prav tu je nekaj spisov za podpis, takoj grem k načelniku in, verujte mi, takoj mu porečem — in tajnik se dvigne s spisi.

»O, od vsega srca sem vam hvaležen.« In pisar, zadovoljno se smehljaje, se poda v svojo sobo, tajnik s spji

Sreta stisne hvaležno roko pisarja k pomočniku.

»Ali je kaj podpisati?« vpraša pomočnik in vidi se mu, da mu je nadežno vzeti pero v roke.

»Pa, dve tri stvari, lahko tudi počakajo, niso nujne.«

»No, pa naj ostane, dokler ne bo še drugo prepisano.«

»Prav, tedaj vam prinesem vse; ali... hotel bi vas nekaj prositi. Stvar, ki mi jo lahko storite, ako hočete.«

»Kaj bi to bilo?« vpraša prijazno g. pomočnik.

»Pa, ako bi me hoteli priporočiti g. načelniku, on gre zdaj v Beograd, pa bi lahko govoril z g. ministrom. Vi uvidite že sami, da bi bil moral že avanzirati za pomočnika.«

»Gotovo...« odvrne pomočnik.

»Prosim, da se razumemo — do da brzo tajnik. Ne mislim, da bi bil pomočnik tukaj, na vašem mestu. Bog varuj! Lahko grem v vsak drug okraj, ker okraj je okraj.«

»Prav imate — nadaljuje pomočnik, potem ko se mu razyedri čelo. »Zares bi trebalo, da avansirate, vi ste sposobni in spretni, prav rad bom govoril o tem z g. načelnikom. Kako bi tudi ne storil, v Beograd pojde, z g. ministrom bo govoril in zakaj bi vas ne priporočil. Vi to zaslužite, zaslužite, da se človek zavzame za vas.«

»O hvala vam, srčna vam hvala za tako dobro mišljenje. Zelo vam bom hvaležen in vas bom smatral za svojega dobrotnika.«

»Prosim, prosim g. Simo, vi ste to zasluzili.«

In g. pomočnik se dvigne in gre k načelniku.

»Prav, prav, sedite g. Lazo; sedite, da izpregovoriva dve tri besede, pravi načelnik.«

»Saj sem prav zaradi tega prišel, imel bi se z Vami prav po prijateljsko razgovoriti ali pravzaprav vas nekaj prositi.«

»Res? Kaj pa takšnega, g. Lazo?«

»No, glejte... kako bi rekel, veste, zdaj mi je prišlo nekaj na um; vidite, vi greste v Beograd in pridete z g. ministrom skupaj, pa glejte... mogli bi me priporočiti. Mislim, da je že skrajni čas, da dobim tudi jaz okraj. Ne morem biti večer pomočnik, to veste sami, zdaj je že enajsto leto, a mislim, tudi vi niste dalje čakali...«

»Nisem...« mu odgovori ravnodušno g. načelnik — »bil sem le sedem let pomočnik.«

»Sedem? Vidite, jaz pa enajst.«

»Res, res, dolgo čakate, prav bi bilo, da dobite okraj.«

»No, zakaj bi me potem ne priporočili, če je tako lepa prilika.«

»J«. 616.

Motvoz

A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

»J«. 616.

Vrvi

A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

Moda

Popoldanske promenadne obleke

Se vedno igra komplet važno vlogo, samo da se je obleka nekoliko spremenila v kroju in da se mora barva plašča ujemati z ono obleko (št. 1). Dame se kaj nerade ločijo od elegantne in mladostne oblike bluze, ki se oblači čez glavo in je zdaj krajša, ker se je v pasu pomaknila nekoliko navzgor. Obleka na naši sliki je iz dveh delov in se nosi pod rjavkastim plaščem. Prvi del je neke vrste mornariška bluza, drugi pa ob straneh nagubančeno in z gumbi okrašeno krilo. Dolžina ostane namreč nespremenjena, čeprav se je obleka v celoti nekoliko razširila. Karirane obleke so prava atrakcija jesenske in zimske mode. Lepa, enostavna obleka, ki jo vidimo na sliki št. 2.

»Prav imatelj«
»Lepa prilika je,« ponovi pomočnik.

»Bom, bom, g. Lazo, bom. Da, treba, treba, pa zakaj bi vas ne priporočil?«

Prišel je že dan odhoda. G. načelnik je že dva dni prej šel po vrsti po hišah in obiskal vse gostilne, da se poslovijo. Mnogi so mu obljubili, da pojdejo malo ven iz mesta in da ga spremljajo.

Ko je napočilo tisto jutro, je stal voz pred okrajnim načelstvom, pandurji so tlačili seno na voz in razgrnili preproge in polagali blazine, za kavelj ob zidu sta bila privezana dva osedlana konja (pandura bosta na njih spremljala g. načelnika eno ali dve uri izven mesta), pred vrati so stali prijatelji, mnogi pa so odšli peš do prve krčme izven mesta. Mnogi so šli tudi z vozovi, ker vse hoče naprej, da se poslovijo. Prvi voz je bil protov (na njem se bo s g. protom vrnila g. načelnica), potem pomočnik, tajnik, in tudi pisar, (Sreta je šel peš), in dacar in dacarka in gazda Mihajlo, trgovci in mnogi drugi.

Prišel je tja pred krčmo tudi g. načelnika voz in on je izstopil. Izpila se je kava in potem se je začelo posilavljanje.

Pri slovesu je g. načelnik še enkrat stisnil roko g. pomočniku in mu šepnil na uho:

»Ne bom pozabil!«
Pomočnik odvede zaupno na stran tajnika in mu šepne na uho:

»Rekel mi je, da ne pozabi!«
Tajnik odvede zaupno na stran pisarja in mu šepne na uho:

kaže moderni, široki karo. Ovrtnik, našivi na rokavih in pas so iz usnja divjačine, ki je v jesenski sezoni zopet zelo moderno. Če je iz takega usnja še klobuček, napravi obleka zelo eleganten vtis. Slika št. 3 kaže priljubljeno obleko, ki bo moderna v jesenski sezoni, zlasti ob hladnem vremenu. Ta obleka je iz volnenega blaga, ki je prepreženo s svetlimi nitkami. Našivi na rokavih, rob pri žepu, ovrtnik in kravata je na našem vzorcu temnorož, ker je blago samo rdeče vzorčkovano. Tudi to krilo ima tipične stranske gube, ki omogočajo dami neovirano hojo. Minili so časi, ko so morale dame delati kurje korake in paziti, da se jim krilo med hojo ne raztrga. Novo pokolenje gre veselih in trdnih korakov v novo zimo. Slika št. 1 kaže torej komplet iz rjavkastega kamgarna z mornariško bluzo in krilom, ki je okrašena z gumbi. Slika št. 2 kaže temno-sivo karirano volneno obleko z usnjenim ovrtnikom, pasom in našivi na rokavih; na sliki št. 3 vidimo pestro volneno obleko z našivi na rokavih, ovrtnikom in kravato iz krepeščina.

Stalna moda

Sedanja moda išče v vročih dnevih poletja različna sredstva za odstranitev dlak po rokah, nogah in tlinikih. Poleg tega se pa razne dame protivno odstranitvi dlak potom brivca, kajti po brljenju se rast dlak še pojača, a vsa običajna sredstva za uničenje dlak niso sigurna in imajo neprijeten vonj. Najnovejša iznajdba je parfimirana pomada »Taky«, nahajajoča se v tubi, odstrani po petih minutah vse dlake.

»Taky« uniči vsako dlako do koreza, kar se brivcem morda ne posreči: po prvi uporabi dlake se rastejo, a vedno so redkeše in mehkeše, dokler popolnoma ne izginejo. Ta krema se uporablja zelo štedljivo, ker je treba iz tuba iztisniti le potrebno količino, katera se nikdar ne posuši. Poizkusite še danes in razumeli bode, zakaj dnevno na tisoče žensk uporablja »Taky« in se tako tem potom izogibljajo neprijetnih dlak.

»Taky«, patentirano v Franciji, dobiva se v vseh drogerijah in parfumerijah, uspeh je zamenjal se v nasprotnem slučaju vrača denar.

»Rekel mi je g. načelnik, da vas ne bo pozabil.«

Voz g. načelnika je krenil skoz prah po kolovozu navzdol, a Sreta praktikant, srečen in zadovoljen, je krenil peš v mesto poln nade za bodoče povišanje.

Prešel je dan, odkar je odpotoval g. načelnik, prošla sta dva, prošla se trije, prošel je teden, dva tedna, in nekega lepega dne, čez dva tedna, pride na gospo Perso brzojav iz Beograda s sledečo vsebino:

»Povišan sem, javi to mojim uradnikom.«

In gospa Persa je raztrosila to novico po mestu in po pisarnah.

Ni pa minul še teden dni in g. načelnik je javil, da je krenil na pot. Pričakali so ga kakor so ga spremljali. G. prota na vozu in pomočnik s tajnikom in pisarjem na vozu in pandurji na konjih in Sreta, praktikant, peš.

Prišel je načelnikov voz, g. načelnik je objel g. Perso in ostale, sprejel je od prijateljev in uradništva čestitke za povišanje in pozval pomočnika na stran, stisnil mu prijateljsko roko in šepnil na uho:

»Govoril sem za Vas, g. minister vas je zabeležil.«

In pisar se je zahvalil, pozval Streto praktikanta na stran, stisnil mu roko in šepnil zaupno na uho:

»G. načelnik je govoril za vas, g. minister vas je zabeležil.«

Sreta se je ponižno zahvalil, dve solzi sta se mu utrli v oči in peš je krenil v mesto, razmišljajoč vs pot:

»Prav je bilo, da sem se spomnil in da nisem opustil tako lepe prilike.«

Čuvajte se škodljivih ponared! Generalno zastopstvo in razpoštevjalnica za celo Jugoslavijo Mirić & Komp., Beograd, Kralja Milana 44, telefon 18-69.

Protiv obolelosti deluje s kolosalnim uspehom samo VILFANOV ČAJ kar priznava vsi strokovnjaki. - Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. - Proizvajal: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, ZAGREB, ILICA 204

To in ono

Nesmrtnost znanstveno dokazana?

Sotrudnik pariškega »Matina« priobči pogovor z znanim francoskim učenjakom Charlom Andry, profesorjem sorbonske univerze, o zadnjih njegovih raziskovanjih, ki so v zvezi s problemom človeške duše in njene nesmrtnosti. Andry je strog matematik. Lotil se je samo pozitivne znanosti, ki ji posveča vse svoje bogate umstvene sile. Profesor Andry je izjavil med drugim:

»Prišel sem do zaključkov, ki morajo slednjič odstraniti pri pobožnih ljudeh vsak dvom. Pobožni ljudje se pogosto vprašujejo, da-li ni njihova vera posledica navadnega praznoverja. Kot več ali manj izobraženi si taki ljudje često mislijo, da njihova vera pravzaprav ne prenese nobene kritike, čim pride do objektivnih in strogo znanstvenih analiz. Smrt in vera! Kako tesno sta zvezana ta dva problema. Prepričan sem, da so vse vere nastale, odnosno da jih je ustvarila človeška želja pojasniti smrt kot tako in dokazati, da je življenje, ki s smrtjo na zunaj preneha, v resnici večno in neskončno. Zdal sem se s strogo znanstvenimi metodami prepričal, da so bili oni filozofi, ki so poedine vere ustanovili, nekaki predhodniki moderne znanosti, da so imeli v sebi intuitivno resnico. Učenjaki so večnoma nenačrtni, da je s smrtjo vse končano. To je velika zmotna. Da se to tem prepričamo, zadostuje potrpežljivo napraviti nekaj znanstvenih poskusov, ki so po svoji vsebini dostopni vsakomur, kdor zna ravnati z znanstvenimi pripomočki.«

Kaj je človek? Kemiki in biologi so nam to več ali manj točno analizirali. Toda vjemite mi, da je v vsakem bitju še nekaj drugega. Imenujte to, če hočete, duša. Tudi to se da izmeriti in predložiti črno na belu. V ta namen nam lahko služi instrument, s katerim merimo izžarevanje človeškega organizma. Zakaj vsako telo — in to je zdaj že točno dokazano — je neke vrste iradiatna sila. Človek lahko opredeli in točno izračuna vse njene učinke. Tisti žarki, ki prihajajo iz človeškega telesa, so rezultati toplote, elektro - magnetizma in nekaterih drugih čimteljev. In če napravite za največjo preciznostjo in točnostjo nekaj takih poskusov z izžarevanjem človeškega telesa, naletite koncem koncev na novo, doslej neznano silo, ki je nikakor ni mogoče zamenjati s temi žarki. Ponovite ta poskus desetkrat ali stokrat, vedno bi bil rezultat isti. To silo se da fiksirati in vendar takorekoč idealni fluidum, ki izpodbija vsa dosedanja naziranja. In ta sila se izloča vedno, neprestano. To je, kar imenujem jaz »biološki rezonatorji«.

Toda po smrti biološki rezonatorji ne izginejo. Na njih fizično - kemični proces smrti ne vpliva. Torej popolnoma človek nikoli ne umrje. Kaj pa se zgodi z biološkimi rezonatorji? Oni ne izginejo, pač pa je zelo verjetno, da najdejo pozneje novo materijalno, zunanjo skorjo, če lahko tako imenujemo to, kar nudi po smrti telesa tem rezonatorjem novo bivališče. Ponavljam, da človek popolnoma ne umrje. To, kar je neposredno vaše, tisto malhno »nekaj«, ki vam daje posebno individualnost med tisoč drugih ljudi, to je brezpogojno in absolutno nesmrtno. Človeška duša si poišče po smrti samo drugo bivališče. In tako je duša (ali kakor jo imenujem jaz »biološki rezonator«) zdaj fizično, z matematično točnostjo znanstveno utemeljena.

Profesor Andry je izdal tudi posebno knjigo, v kateri razlaga uspehe svojih poskusov. Ta knjiga bo gotovo predmet splošnega zanimanja v znanstvenem svetu. Obeta se torej zanimiva polemika med zagovorniki neumrjoče človeške duše in odločnimi nasprotniki te verske dogme.

Zadnji dan!

Ste li pozabili na kaj?

Če potrebujete kak oblačilni predmet, perilo, modne potrebščine itd. pohitite na velesejem

paviljon »I« 615/17
kjer dobite priznano dobro blago kar najceneje.

Strah

Včeraj je stalo to-le drevo kot orjak. Jezero je vzbujalo s svojo nedolžno gladino nemir. Gore okrog njega, zlasti če je pokrivala vrhove gosta megla, so se zdele ogromne. V par urah pa je bilo vse to kot neznani drobci. Majhna knjižica je stala to. Povedala je nam o nebesnih telesih, ki krožijo v ogromnem svetovju neke daleč za našim solncem. Pravila je nam o tem, kako bo videlo naše potomstvo nove svetove, ki jih mi ne moremo videti, ker svetlobni žarek ni dosegel našega očesa. Človek se malone boji vzeti v roko knjižico, ki razpravlja o atomih. V nji se govori o elektroni in še manjših delcih, ki se gibljejo v atomih kot »mušice v katedrali«.

Naše drevo pa ostane drevo, jezero jezero in gora gora. Človek je spoznal naravo in njene pojave, strahovi so izginiti. Vendar pa strahu je alkonice. Milijoni se boje za svoje življenje, boje se sagrajenega življenja, starosti, boje, boleznih in smrti. Boje se zase in za svoje potomce. V resnici pa se človeku ni treba ničesar bati, če opravlja svoje delo v dobri volji in po svojih najboljših močeh in če se zaveda, da v tem ogromnem svetovju koncem koncev solnce ni nič strašnega. Navaden člo-

vek je podoben v svoji bojazni in skrbni mušici ali komarju, ki se mu meša od teh skrbi v glavi, kadar gori cel okraj mesta. V takih slučajih lahko mušica sploh pozabi nase. Ljudje se boje nesreče, boleznih, bolečin, smrti. Čez sto let bo pa vse drugače. Čemu bi si človek belil glavo nad vsako malenkostjo in grenil je bitak kratko življenje, čemu bi razmišljal o tem, kar se utegne ali kar se je že zgodilo? Zlo in dobro živi samo v človeški domišljiji. Česa naj bi se človek bal, kaj se mu more zgoditi? Smrti? Ta pride že sama. Se nikogar ni opozorila na svoj prihod. Čemu bi se je torej bali in skrbeli, kaj bo, kadar potrkna na vrata? To je usoda vseh živih bitij na zemlji, vse mora umreti, kar je kdaj živelo in bo še živelo.

Bati se bede in pomanjkanja? S tem, da se je bojimo in mislimo nanjo, pospešimo njen prihod. Kdor se hoče zavarovati ali iznebiti se bede, naj se poprej otrese misli o bedi. Pozabimo na skrb in skrbni pozabijo na nas. Bati se boleznih ali bolečin? Vsi imamo gotovo količino bolega v sebi. Često se ne izognemo trpljenju, kakor se ne moremo izogniti smrti. Pač pa lahko vse potrpežljivo prenesemo. Če se uklonimo, če dovolimo, da fizične bolečine nadvladajo, se trpljenje še pomnoži. Saj vemo, da je pričakovanje in misel o tem, kako bo zobozdravnik jutri izdri zob, neprimerno hujša, nego samo izdiranje zoba. Strah odnosno bojazen živi sama v sebi. Čim bolj se človek boji, tem strašnejši se mu zdi predmet te bojazni. Najprej je človeku tesno pri srcu, potem pride bojazen, za njo groza in končno še panika misli, ki pomeni konec zdrave pameti. Strah slabi misli. Sestra strahu je praznoverje. V praznoverju postanejo misli okorne. Strah živi od brutalnega praznoverja. Praznoverje živi od strahu in ima v njem najboljšega zaveznika. Če se človek ukloni strahu in praznoverju, če potrpežljivo prenaša vse posledice tega duševnega stanja, postane žalostna figura, podobna strahopetnemu jelenu, ki beži pred vsakim kužkom.

Zemlja je bila pred nami že milijone let. Zemlja je neznatni kolobarček, ki se vrti okrog samega sebe in okrog solnce, ki je milijonkrat večje od zemlje. In tudi to ogromno solnce je samo drobtina v primeri z vsem, kar je v svetovju. Če smo torej delci tako ogromnega mehanizma, čemu bi skrbeli in si belili glave »kaj bo z nami?« Kako bedasto je ustvariti si v lastni fantaziji strahilo in drhteti pred njim. Opravljajmo dnevno po svojih močeh in najboljši volji delo, ki je nam odrejeno in nikdar ne bodimo kakor tisti komar, ki se mu je zmečalo v glavi, ko je videl požar, da si bilo v njegovih močeh, da na tem kaj spremeni.

Mož, ki je prostituiral lastno ženo

V prejšnjih časih so se žene ločevale od mož, ker so hotele postati kokote. Danes se ženijo, da se lahko prostituirajo. Na ta način je pisatelj Schmitz končal neko povest, v kateri opisuje, kako je žena z možem pristankom vršila prostitutko obrito, dokler se ji življenje ni maščevalo in je preminila v bolnici. Tekom svojega prostitutkega življenja si je bila nakopala strašne bolezni in rane, ki so na dnevnem redu med prostitutkami...

Spitiški listi poročajo, da se je v tem mestu dogodil slučaj, kjer je mož vzel ženo in jo potem enostavno prostituiral, da sta mogla oboje lahkotno živeti brezbržno življenje. Mož je postopal po Splitu in nabavil ženi elegantne kavaliere, ki so za drag denar uživali njeno lepoto in telo. V propalosti je šel tako daleč, da se je s kavaliirji pogajal za ceno. Ker je obrt cvetela in je mož razvil tuzredno spretnost pri »dostavljanju« kavalirov, je moral najeti še druge žene. Najprej se je vrgele na »lahke«, pozneje pa se je približeval tudi nedolžnim deklicam. V svojem stanovanju je opremil naravnost razkošne salone, kjer je cvetela »svoboda ljubez«. Organiziral je pravcati klub svobodne ljubezni. Svoje mreže je previdno razpletal med dekleta najboljših splitških rodbin. Sosedji so nekaj časa šepetali, polkita pa se ni zmenila za namigavanja in je čakala, dokler se niso na dveh, treh devotkah pojavili znaki svobodne ljubezni.

Policija je nato odkrila strahovito propalost, ki je vladala v tem klubu opojnega življenja. Uganjale so se orgije kakor v velikih mestih.

Zveri v človeški podobi

Pred poroto v Klajpedi (Memel) so nedavno razpravljali slučaj, ki je nudil sliko propalosti in degeneriranosti današnjega sveta. Gre za strašno usodo 15letnega dečka, ki je postal žrtev pravih zveri v človeški podobi. Posestnik Schakines, znan kot zelo pobožen človek, je lansko leto o Božiču izgubil lastnico s 30 dolarji in razližnimi listinami. Nekaj dni nato je našel papirje 15 letni deček Patranskas, ki jih je takoj vrnil lastniku. Schakines je peljal dečka do komisarja Wolfa v mestu Davilen. Wolf je dečka takoj udaril s palčko po glavi in zahteval, da prizna, kam je skril denar. Deček je zanikal tatvino, naka ga je Wolf odpeljal v drugo sobo, ga prisilil, da se sleče in ga pretepal z bičem po golem telesu, hoteč iz njega izsiliti priznanje. Iz strahu je deček navedel izmišljeno mesto. Ker pa denarja niso našli, so ga znova pretepli, dokler deček ni zopet navedel drugega kraja, kjer zopet niso našli.

Šli denarja. To se je ponovilo večkrat. Po noči je moral deček spati v hladni kleti, popolnoma nag na kamenitih tleh. Dva dni ni pokusil grizljati in ko je bil že ves onemogel, mu je Wolf rekel, da dobi hrano, če prizna, kje je denar. Tako so ga mučili več dni in če niso mogli iz njega izsiliti priznanja, so ga nečloveško pretepli. Nekoga dne so ga obesili na drevo in ko je že skoraj umrl, so ga sneli z njega. Drugič so ga z verigami privezali na lestvo in ga pretepli, da so kar komadi mesa vsteli s telesa. Deset dni je trajala ta strahovita inkvizicija. Končno je Wolf uvidel, da dečka ne more več prikrivati in Schakinesu ukazal, da ga odpelje. Deček pa je že tako oslabil, da so ga morali nesti v bolnico v Klajpedi, kjer so mu morali odrezati obe nogi, ki sta odvreleli vsled privezovanja z verigi. Wolf je bil pred sodiščem obsojen na štiri leta ječe, Schakines na 3 mesece zapor.

O. S. Marčun:

Ako se spremeni mišljenje, se spremeni tudi človek

Prevedel dr. F. S.

Imej samo gotovo idejo v mislih in to stalno tako dolgo, dokler se v pravem pomenu besede ne vcepi v možgane — potem si obvladaš sočasno tudi svoj značaj v tej gotovi smeri; saj že beseda karakter pomeni dobesedno »zakapanje«. Na ta način postane nova navada in ti postaneš v gotovi smeri nov človek.

Ako človek, ki je za kako stvar poseben nadarjen, čuti, da mu na drugi strani manjkajo lastnosti, ki bi bile velepomembne in koristne za njegov razvoj, potem pride do spoznanja, da je treba možganske dele, ki se do takrat še niso dovolj razvili, polagoma razviti in jih tako zaploditi z lastnostmi, ki jih še nima. V takem primeru mora svoje misli osredotočiti trdno in energično na ono lastnost, ki bi jo rad dosegel; to okrepi dotične možganske celice. Ako si omahivaj in neodločen, zabijaj si neprestano, da si sposoben za mirno, trdno odločitev in ne dovoli, da bi vzklikal v tebi misel, da si v tem oziru slab.

Veda v nastajanju možganov nas tudi uči, kako je treba zatirati slabe lastnosti in kako se naj slabe spreminjajo v sline. Spoznavamo, da je le vsestranski razvoj možganov, ki nas dela močne, in da ni prav, ako razvijamo le eno samo ali nekoliko lastnosti, druge enako važne pa puščamo zamirati, zakaj ta enostranski razvoj je prokletstvo naših današnjih razmer in neprestano ogroževanje našega zdravja.

Ako si hočeš privzgojiti manjkajočo ali pa slabo razvito lastnost predstavljaš si jo najprej v polni obliki kar najbolj mogoče jasno in odstrani popolnoma vsako mnenje v njeni slabosti ali napaki. Misli in delaj tako, kakor da bi jo že imel in prizadevaj si, da si popolnoma osvojiš to lastnost. Tako nastanejo v tvojih možganih nove in jačje celice, slabe pa pridejo zopet k moči.

Stremiti moraš za tem, da energično prepričaš samega sebe, da imaš že to, kar ti manjka. Imej vedno v mislih, da ti to, česar nimáš, pripada po vsi pravici in da pod nobenim pogojem nečeš se temu odpovedati.

Postanemo to, kar hočemo postati. Ako stremimo vedno po boljšem višjem plemenitejšem, se ne more zgoditi drugače, kakor da s tem tudi nekaj pridobimo. Težnja, ki stoji v ospredju našega duha, se izraža in učinkuje resnično v našem življenju, in ako je to, po čemer stremimo, nizko, umazano in zverinsko, se razvijejo v nas lastnosti, ki temu odgovarjajo, zakaj realnost se ravnja po stopnjah našega ideala.

Mnogo ljudi misli, da so vse lastnosti stvar dedičnosti in da jih je mogoče le nekoliko izpopolniti z vzgojo in izobrazbo. Nikakor pa ne ugradi, ali celo ustvari. To pa ni tako. Uveljavlja se vedno bolj spoznanje, da se vsaka duševna lastnost lahko s smotnim delovanjem misli neobičajno močno razvije in poglobi, in to v sorazmer no kratki dobi.

Ni več daleč čas, ko bo eden izmed glavnih namenov vzgoje in izobrazbe težnja, da se enakomerno razvije duh in okrepe slabe možganske celice v svrhu razvoja manjkajočih ali slabih lastnosti in sicer na ta način, da se vpliva na one dele možganov, kjer imajo svoj sedež dotične lastnosti. Spoznali bomo, da je mogoče grešne in zločinske nagone, pa čeprav bi bili podedovani, iztrebiti iz možganov in sicer s sistematično vzgojo.

Dolarske princezinje

V Ameriki narašča zgražanje nad onimi bogatimi mladenkami, ki silijo v Evropo po žene in aristokratskim naslovom. Očitajo jim brezdomovinstvo in poniževanje dobrega ameriškega imena. Da te pritožbe niso brez podlage, to dokazuje nek ameriški list točne dokaze, naštevajoč eno bogate Američanke, ki so se od leta 1916, da je poročila z Evropejci. Dala se giblje med enim milijonom in 40 milijoni dolarjev. Vojvodinja Roeborough, rojena Gelet je prinesla svojemu možu za poroko in vojvodski naslov 40 milijonov dolarjev, vojvodinja Marlborough, rojena Vanderbilt 10 milijonov, grofica Castellane, rojena Gould, 15 milijonov, baronica Hatnett, rojena Stokes, 10 milijonov, Lady Corzon, rojena Leiter, 5 milijonov itd. Po ameriškem tisku odpada na 20 porok Američank z Evropejci nad 130 milijonov dolarjev. To so velike svote, ki se pa še pomnože pozneje čestokrat z naravnost ogromnimi dediščinami, ki tečejo v Evropo. Številni Američani so razdraženi radi tega in govorijo se že o predlogu, ki se ima postaviti na vlado, da se dosežejo odredbe, katere bi preprečile velikiški odtok ameriškega kapitala kot dote v inozemstvo. Samo tega oni razlučeni Američani ne vedo povedati, kako naj se pravzaprav prepreči omenjeni odtok kapitala v Evropo in kako naj se glasijo one naredbe.